49՝՝ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1623 Կ. ՊՈԼԻՍ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 5–18 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1906 1 ՐԱՄԱԶԱՆ 1324 – 5 ԹԸՇՐԻՆԸ ԷՎՎԷԼ 1322

Journal Arménien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՍՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթա Սրի Գլուխ, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ կա չեն տրուիր

Մանկասիրի Եֆքեար

ՀԱՅԱԳԻՏԵՐԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنجه یومی وسیاسی غزیته در
صاحب امتیازی: ارمانسی فریه
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԻՆԸ ՏԱՐԻՆԵՐՈՎ
ԱՆԱՆՈՒԻ Տարեկան Վեցամսեայ
Գալոյ համար 80 ղ. 50 ղ.
Գաւառներու համար 108 » 60 »
Արտասահմանի համար 25 ֆր. 18 ֆր.
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 գրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մատնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ" ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Մեր նպատակէն դուրս է այս էջերուն մէջ ցոյց տալ այն կանխորոշ միջոցները, կանոնները և օրէնքները, որոնք հնար ըլլար ուղղել մատաղ հասակի մէջ երևող այս ու այն բարոյական թերութիւնները։

Մանկական թերութիւնները անշուշտ ընդհանուր գիծերու մէջ նմանութիւններ ունին, սակայն յանգանքի պարագաները երբեմն այնքան տարբեր կ'ըլլան, որ միեւնոյն միջոցը չի զօրեր երկու տարբեր տղաք ուղղութեան բերելու։ Նոյն իսկ նոյն օրինակ պայմաններու մէջ մէկուն համար խիստ նկատուած միջոցը կրնայ միւսին վրայ չազդել։ Ակէ զատ եթէ ուշադրութեան առնենք, որ ամէն տղայ իր որոշ անհատականութիւնը ունի և Բնութենէն օժտուած է ֆիզիքական ու հոգեկան բոլորովին բարդ գործարանաւորութեամբ մը, եթէ ոչ անկարելի գէթ չատ դժուար պիտի ըլլայ մշակել դասախարակութեան ճշդիւթ ու որոշ կանոնները։

Բարոյական դասախարակութեան վրայ խօսելէ առաջ տեսնենք թէ ինչ է բարոյական մարդը։ Այս մասին ո՛չ միայն ամէն մարդ իր՝ուրոյն տեսակէտը ունի, ո՛չ միայն ժողովուրդի բոլոր դասակարգերը իրենց որոշ գաղափարն ունին, այլ նոյն իսկ իրարու յաջորդող սերունդներ իրենց տարբեր ըմբռնումները ունեցած են։

Մեր զարգացած դասուն համար տիպար կինը, սիրագորով մայր մը է ու տանտիկին, որուն սրտին մօտ են հանրութեան շահերը որ կը ջանայ անդուլ ընդարձակել իր մտաւոր հորիզոնը։ աշխատող մը է անխոնջ, կը քամահրէ նորոյթը, հոգեբին կը կարեկցի թշուառին ու տառապեալին։

Քաղքենի դասուն մէջ ամէնէն աւելի յարգ կը վայելեն այն կիները, որոնք կեանքի ամէն պարագաներուն մէջ պատշաճութեան դէմ չեն մեղանչեր, ու սուրբ կը պահեն անգործ ու ձոխ մարդոց նախապաշարումները։ Մեզի համար ճշմարիտ բարոյականութեան տէր է այն անձը։ որ անթերի կը կատարէ իր ամէն պարտքը հանդէպ ընտանիքին և ընկերութեան։ Վիշտը, թախիծը, զրկումները, կեանքի աղտեղութիւնները, ձախորդութիւնները չեն կրնար ընկճել զանի, երկբայութեան ստուերը չի խաւարեր անոր գաղափարները։ Զրկումները կը հարստացնեն իր փորձառութիւնը, իսկ ձախողանքը կը բորբոքէ անոր մէջ վերլուծումի եռանդը միջավայրի պայմաններուն և նոյն իսկ իր անձին։ Բարոյական մարդը համարձակ կը խոստովանի անյաջողութիւնը եթէ պատճառը իր ապիւրութիւնը եթէ համբակութիւնը եղած է. սակայն նոյնին գիտակցութիւնը չի նլատեր իր կորովը, չողբար, չի յուսահատիր, մաղձոտ ատելութեամբ ու չարամիտ նախանձով չի նայիր մարդկային ընկերութեան. անոր կամքը միշտ դատողութեան կը հպատակի։ Բարոյական մարդը կեանքի ամէն վիճակներու մէջ նոյնն է։ Եթէ բաղդը իրեն ժպտի երբեք աշխատութեան մէջ չի թուլնար. անիկա՝ ոչ անսանձ հրամայող մը կ'ըլլայ և ոչ գոռոզութեան կուռքը, որուն ամէն մարդ պարտաւոր է խունկ ծխել։ Իր բարձր վիճակին մէջ ըստ առաջնոյն կը զգուշի ու կ'ատէ կարգ մը երկրտանի սողուններ, որոնց միակ ու սիրելի պաշտօնն է խնկարկել ոսկի հորթը։ Բաղդին անընմբռնելի մէկ խաղովը եթէ Քարնէկիի մը ըլլայ անիկայ կամ փողոցին դժբաղդ մուրացիկը, իր գաղափարները, համոզումները, բարեկամները նոյնը կը մնան։ Բարոյական մարդուն բնաւորութեան է՛ն բնորոշ գիծն է բարեացակամութիւնը։ Որքան աչքառու ձիրքեր ալ ունենայ, ի՛նչ գործի ու պաշտօնի մէջ ալ գտնուի, անտարտնչ կը հպատակի պարտականութեան ձայնին։

Այս ըլլալու է ամէն մարդու մտատիպարը, ու դեռ ասիկայ բարոյականութեան իտէալը չէ։ Թէ ինչ բանի մէջ կը կայանայ բարձրագոյն բարոյականութիւնը, հարկ չի կայ երկարօրէն բացատրելու, բաւական է յիշել Ռոպերթ Օվէնը, Կարլիպլտին, Բէսաալոցցին, Սբէսպէնը... որոնք իրենց ամբողջ կեանքը նուիրեցին հպնրութեան ու ազնիւ գաղափարին։

Այդ աստուածացնող խանդին, այդ անմուռնալի կամքին, բարոյականի գերբարձրութեան հարկաւ ամէն մարդ չի կրնար հասնիլ, սակայն քաղաքակիրթ ժողովրդի մը դասախարակութեան աւագ ու կարեւոր գործը պիտի ըլլայ, ներշնչել տղոց ջեռմեռանդ վերաբերումը մարդկային սեռի այդ եզական անձերուն։

Ի՞նչ է դասախարակութեան նպատակը։

Հիներուն համար այդ նպատակը մարմնացած էր mens sana in corpore sano (առողջ միտք՝առողջ մարմնի մէջ) մէջ։

Լաւ դասախարակել— կ'ըսէ Ռուսօ իր Էմիլիոն մէջ, կը նշանակէ օգտուիլ մեր բոլոր գործարաններէն, զգայարանքներէն, ընդունակութիւններէն, մեր բոլոր անդամներէն»։

«Դեռատի տղոց դասախարակութիւնը» աւելի լաւ կը բնորոշէ Բէստալոցցի, «կը կայանայ անոնց ուշն ու ուրուշը միջավայրի առարկաներուն ու երեւոյթներուն վրայ կեդրոնացնելուն մէջ. այդ դասախարակութեան ոգին պիտի ըլլայ իսկապէս, կանոնաւոր կրթանքը զգայարանքներուն, սրտի ազնիւ ձգտումներուն, լեզուին, յիշողութեան, խորհելու ունակութեան և մարմնական ձերքերուն»։ Այս առթիւ Սբէնսէր իր դասախարակութեան գիրքին մէջ կ'ըսէ, «Կառավարել մարմինը, բանաւոր ուղղութիւն տալ միտքին, յաջող ընթացք տալ գործին, զեկավարել ընտանիքը, յաջողիլ բարի քաղաքացիի դերին մէջ. օգտուիլ բընութեան մեզ տուած բաղդի ամենակերպ աղբիւրներէն, գործածել մեր բոլոր ձիրքերը մեր և ուրիշներուն օգտին համար, ապրիլ կեանքը լիակատար, ահա մեծ խնդիրը որուն լուծումը դասախարակութիւնէն կ'սպասենք»։

Արդի մանկավարժութիւնը այս ամէնուն կը կցէ նաև ժառանգականութիւնը նկատի առնելու և մարդկային սեռի չահուն ու բարգաւառումին նըպատակելու խնդիրները։ Վերջինս իր մէջ կը բովանդակէ սա գաղափարը թէ՝ դասախարակութեան բոլոր նեբագդումները և ներգործումները պէտք է ուղղեն մարդը մշակել իր մէջ անդուլ ձգտումը գործակցելու իր ապագայ սերունդի ֆիզիքական, մտաւորական ու բարոյական ապնուացումին։

Կ. Վ. ՊԱՂԱՊԱՆ

ԿԱՎԱՌՕՇԵԱՆ ԹՈՀԵՐ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՆՈՒԷՐՆԵՐԸ

Օ՜ֆ, սա՛ հարսանեկան նուէրները։

Տասնըհինգ օրէն բարեկամուհիներէս մէկը պիտի կարգուի (վերջապէ՛ս), որուն հարսնիքին հրաւիրուած եմ անպատճառ, իր գլխուն նարնջաթաղիկները... երթալու, տեսնելու և տեսածիս հաւասալու համար։

Արդ, հրաւիրուած օրէս ի վեր գիշերը քունս փախցուցած եմ և ցորեկը հանգիստս, կէսօրները չեմ ճաշեր, առտուները՝ չեմ նախաճաշեր ու իրիկունները՝ չեմ ընթրեր։

Ինչո՞ւ, պիտի հարցնէք, ինչո՞ւ։

Սա՛ պարզ ու միանգամայն բաղադրեալ պատճառին համար որ ստիպուած եմ նուէր մը գտնել։

— Ինծի ի՞նչ պիտի բերես նայի՛նք, հարցուց հարսնցուն՝ գիս հրաւիրած օրը։

—Վստահ եղի՛ր, աղուոր բան մը կը բերեմ, պատասխանեցի՝ վստահ չըլլալով թէ ի՛նչ պիտի տանիմ։

Ու վստահ եմ թէ գիս դիտմամբ հրաւիրեց, որպէս զի նուէր մը տանիմ իրեն և եթէ հրաւէրին անսալու չըլլամ, բնականաբար պիտի խորհի՝ չարաճճին։

—Անկուտի՛ն, փարա չունի որ նուէր մը առնէր գար։

Ա՜հա՛ այս անկուտի բառը կիւնա կ'երթայ և անկուտի չհամարուելու համար գիշեր ցորեկ կախուելիք մարդ մը կը փնտռեմ, ուրկէ կարենամ քանի մը ոսկի փրցնել՝ երթալու դնելու համար բարեկամուհիս հարսանեկան նուէրը։

... Ձեմ գիտեր թէ մարդիկ ի՛նչ հաճոյք կ'զգան իրենց կարգուած օրը անպատճառ իրենց սիրելի բարեկամները նեղելով։

Իրենք պիտի կարգուին եղեր. աղէ՛կ, թո՛ղ գոհանան ընդունելով մեր շնորհաւորութիւնն ե՛ր, մեր բարեմաղթութիւնն ե՛ր, մեր բոլոր ...ութիւնն ե՛ր, սակայն անոնք ասոնցմով չեն գոհանար և անպատճառ մեր... նուէրները կ'ուզեն, մեր բարեկամութեան անկեղծութեան հաստատելու համար։

—Ցնա՛չէն մա՛րդ, բարեկամ պիտի ըլլայ, հարսնիքիս օրը նուէր մը անգամ չբերաւ։

Ու չեն խորհիր թէ «անաչէն մարդ»ը շատ կը փափաքէր նուէր բերել, բայց նուէրը դրամով կ'ըլլայ և դրամը ա՛յնչափ դիւրին չէ հայթայթել ի. դարուն, երբ մարդ միլիոնէր չէ։

Եթէ կը փափաքին որ անպատճառ նուէր մը տանինք իրենց, թո՛ղ կանխաւ պահարանի մը մէջ հինգնոց ոսկի մը ղրկեն մեզի, որուն կէսը ծախսելով յօժարակամ նուէր մը կը տանինք իրենց և միւս կէսովը՝ իրենց հոգուն և իրենց յաւիտենական երջանկութեանը սիրուն գաւաթներ կը պարպենք Եանիին, աղօթելով որ մէ՛կ բարձի վրայ ծերանան և երթանք... երկու բարձի վրայ։

Բարեկամի մը հարսնիքին նուէր տանիլը անխուսափելի պայման մըն է դարձած և ամէնքս ալ գիտենք թէ յանախ ի՛նչ տանջանքներու և զոհողութիւններու կը մատնուինք բարեկամի մը հարսնիքին նուէր մը տանելու համար... ժպտադէմ։

—Ինչե՞ր կ'ընես, սիրելի՛ս, ես նուէր չէի սպասեր քենէ, կ'առարկէ փեսացուն կամ հարսնցուն, որուն պարտանձին կը համարինք պատասխանել միշտ... ժպտադէմ։

—Ա՜, սիրելի՛ս, պարտականութիւնս, ոչի՛նչ մը, աւելին կը բաղձալի ևն։

Բայց, այդ ժպտին տակ երբեմն ինչ տանջանքներ, ի՜նչ ցաւեր ու ի՜նչ զրկումներ՝ կան պահուըտած։

Ու յանախ կը զարմանանք թէ մեր այնինչ բարեկամը ինչո՞ւ մեր հարսնիքին ներկայ չգտնուեցաւ և կը նեղանանք, կը բարկանանք անոր դէմ։

— Ա՜, սիրելիս, ըրածդ անվայել էր...

—Հիւանդ էի, կ'առարկէ ան։

Սո՛տա է. հիւանդ չէ՛ր, այլ նուէր մը տանելու դրամը կը պակսէր, և չհամարձակեցաւ առանց նուէրի՝ «թեւերը երեցնելէն» ելլել երթալ։

... Ա՜հա՛ թէ ինչո՞ւ ճիշդ այս առտու որոշեցի հարսնիքիս հրաւիրագրերուն տակը աւելցնել օրին մէկը երբ կարգուելու ըլլամ։

ԿԸ ԽՆԴՐՈՒԻ ՀՐԱՒԻՐԵԱԼՆԵՐԷՆ Ո ԵՒ Է ՆՈՒԻԷՐ ՁՂՐԿԵԼ։

Ու վստահ եմ թէ հարսնիքիս բարեկամներս պիտի փութան աւելի սիրով գալ և բարեմաղթութիւնները աւելի անկեղծ պիտի ըլլան, որովհետև մենք հոս առանց բարեկամներու ներկայութեան և առանց բարեմաղթութեանց չենք կրնար կարգուիլ։

ԵՐՈՒԱՆԴ ՇՕԼԱՃԵԱՆ

ԲԱՄԲԱԿ

Լիվրբուլ, 16 Հոկտեմբեր
Տրամադրելի 6.70

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՀՅՐԵՐՈՒՆ ՆՈՒԱՁՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՆՈՋ ՄԸ ԿՈՂՄԷ ԳՐՈՒԱԾ

Ամերիկայի մէջ գրեթէ ամէն բան դրամի վրայ կը դառնայ։ Սա կամ նա ձեւով ծախքերուն համար է որ ա՛յնքան չատ ամերիկայի երիկ մարդիկներ նախամտծար կը համարեն չկարգուիլ։ Տեսականօրէն գրեթէ ամէն մարդ միաձայն նահանգաց մէջ կը պնդէ թէ իր սրտին բաղձանքն է կարգուիլ, և թէ սա է իր ամէնէն վերջին նպատակը։ Բայց տարուէ տարի կարգուողներուն թիւը կը քիչնայ։ Ամերիկայի երիտասարդը կարգուելու կամ չկարգուելու կամ երբ կարգուելու խնդիրը կը զուգորդէ սա ամենակարեւոր խնդրոյն.— «Ի՞նչպէս պէտք է հարուստ ըլլամ։» Ամէն տարի աւելի բազմաթիւս կ'ըլլայ կարգուիլը։ Ա՛չ միայն արարողութիւնը և անոր յարակից բաները, թէեւ ասոնք ալ պզտիկ ծախքի դուռ չեն նկատուիր փառասէր այլ աղքատ ամերիկայի երիտասարդին կողմէ, Ամուսնութենէն ետքը տուն տեղ ըլլալու և վայելուչ եղանակով մը զայն պահպանելու խնդիրն է որ մարդիկը կը վարանեցնէ այսպիսի պատասխանատուութիւն մը սանձնելուն մէջ։ Եթէ համեստ կարողութեան տէր մարդ մը այսօր կարգուի, երկու պարագայ կը ներկայանայ իրեն, որոնց ընտրութիւնը ինք պիտի ընէ։— կամ այն է որ իր միջոցներուն սահմանէն անցնելով պերճանքի կամ հանդստաւէտութեան անհրաժեշտ ասպիճանի մը վրայ մնալու պիտի նկրտի, և կամ պիտի ապրի ա՛յնպիսի կերպով մը, որ դժբնականապէս պիտի զրկէ զինքը այն պայմաններէն և ընկերներէն, որոնց վարժուած էին երկուքն ալ։ Ենթադրելով որ մարդը յօժարի այս վերջին ընտրութիւնը ընելու, բայց կը վարանի խնդրել կնոջմէն որ համակերպի այս ընտրութեան, որովհետև ամերիկայի այրը վարժուած է կեանքի դժուարութիւնները և նեղութիւնները զգալի չընել կնոջ և անոր տալ հարկ եղած պերճանքները, ա՛նպէս որ երիկ մարդը չուզեր որ կինը իր եսասիրութիւնը և հանգստաւէտութիւնը զոհէ ամուսնական սիրոյն։ Բնականաբար չատ ու չատ ամերիկայի կիներ կան, որոնք չեն յօժարիր այդպիսի զոհողութիւն մը ընել։ Իրենց դաստիարակութիւնը այդ բանին պատրաստած չէ զիրենք։ Ամերիկեան տուներու մէջ աղջիկ մը ա՛յն աստիճան գերակշռութեան և քմահաճոյքի գոհացում ունի, զոր ո և է ուրիշ երկրի մէջ չի վայելեր ուրիշ աղջիկ։ Աղջիկը կը կառավարէ իր ծնողքը և ամբողջ ընտանիքին կենցաղավարութիւնը և պայմանները յաճախ կ'որոշուին աղջկան քմահաճոյքներէն։ Եթէ ամերիկացի աղջիկը տունին մէջ իրեն տրուած այսքան համարձակութենէն չարաչար չգեղծանիր, դարձեալ պատճառը անոր բնական վեհանձնութիւնը և ազնիւութիւնն է։

Երիտասարդները չեն կրնար տուն տեղ նայիլ կանոնաւորապէս երբ իրենց ծնողքը բացակայ ըլլան տունէն, և ընդհանրապէս աղջիկը կը պահարակուի սոսը համար։ Միացեալ Նահանգներու պէս երկրի մը մէջ, ուր հարստութիւնները և զարգացումը նորանոր ասպիճանները յարափոփոխ վիճակ մը ունին, գրեթէ անկարելի է որ սերունդ մը կարենայ ընտանեկան կեանք սկսիլ նո՛յն կերպով ինչպէս վարած էր նախորդ սերունդ մը։ Ամէնէն աւելի քննադատող մարդիկ անգամ անկարող են վարել կեանքի ա՛յն ծրագիրը, որուն կորուստը իրենք ալ կ'ապաշխարեն։ Ամբողջ մթնոլորտը բոլորովին տարբեր է հինէն։ Տուն տեղ պահելու, մէկ խօսքով, տնարարութեան ամէն մանրամասնութիւն անփոխարինելի կերպով փոխուած է։ Դեռատի աղջիկ մը համար կարելի չէ այլևս իր ծնողքին պէս ապրիլ, ինչպէս այսօր մարդ մը չի կրնար վարուիլ իր առեւտրական գործին մէջ ա՛ստպէս ինչպէս կը վարուէր իր հայրը։ Այսօրուան մարդիկ փոխոխութիւններու և բարեբարելումներու ենթարկուած են, և զանոնք չորդեղելու անյաջողութիւնը ներկայ ժամանակին և յառաջդիմութեան հետ չփմսն մէջ չգտնուիլ կը նշանակէ։ Իրաց այս կացութեան մէջ, տարօրինակ թող չթուի, երբ ըսենք թէ ամերիկացի մարդուն ապառական ոգին չի թողար որ երջանիկ տուն մը հաստատէ, ոչ թէ երկչոտութիւնը։

Ամերիկացի այրերուն կարգուելու մասին Ներոպացիէն աւելի ցոյց տուած դանդաղութեան կամ վարանման մէկ պատճառն ալ ա՛յն է որ Ամերիկացին ընտանեկան նուազ ուսնդութիւններ ունի պահպանելիք։ Անհրաժեշտ պարտաւորութիւն մը չէ իրեն համար յաւերժացնել իր ընտանեկան անունը կամ հարստութիւնը։ Կրնայ այս բանին փափաքը ունենալ, բայց պարզապէս անձնական զգացումի խնդիր մը կը նկատէ զայն։ Պարագաներու մեծագոյն մասին մէջ իր դրամը և իր դիրքը հին ձեռքերէ փոխանցուած չեն երթեր, ինք է անոնց տէրը և ծնուցիչը։ Հետեւաբար իրեն կ'իյնայ վարել զանոնք ուզածին պէս, ճիշտ ինչպէս որ կը վարէ իր ձին կամ իր զրօսանաւը։ Նոյն իսկ հարկ չի համարեր այդ դիրքը և այդ հարստութիւնը ժառանգող զաւակներ ունենալու։ Անհատականութեան զգացումի պակասութիւնը չի յորդորեր զայն այս բաներուն վրայէն անցնելու ուղղակի գծով։ Ընկերութիւնը չի պարտաւորեր մարդ մը իր ունեցածը փափաքածին պէս ծախսելու, և իր զաւակներուն բան մը չձգելուն համար։ Մենք միշտ այն կարծիքը կը պաշտպանենք, մարդուս ասեղութեամբ ու չարամիտ նախանձով չի նայիր մարդկային ընկերութեան. անոր կամքը միշտ դատողութեան կը հպատակի։ Բարոյական մարդը կեանքի ամէն վիճակներու մէջ նոյնն է։ Եթէ բաղդը իրեն ժպտի երբեք աշխատութեան մէջ չի թուլնար. անիկա՝ ոչ անսանձ հրամայող մը կ'ըլլայ և ոչ գոռոզութեան կուռքը, որուն ամէն մարդ պարտաւոր է խունկ ծխել։ Իր բարձր վիճակին մէջ ըստ առաջնոյն կը զգուշի ու կ'ատէ կարգ մը երկրտանի սողուններ, որոնց միակ ու սիրելի պաշտօնն է խնկարկել ոսկի հորթը։ Բաղդին անընմբռնելի մէկ խաղովը եթէ Քարնէկիի մը ըլլայ անիկայ կամ փողոցին դժբաղդ մուրացիկը, իր գաղափարները, համոզումները, բարեկամները նոյնը կը մնան։ Բարոյական մարդուն բնաւորութեան է՛ն բնորոշ գիծն է բարեացակամութիւնը։ Որքան աչքառու ձիրքեր ալ ունենայ, ի՛նչ գործի ու պաշտօնի մէջ ալ գտնուի, անտարտնչ կը հպատակի պարտականութեան ձայնին։

Այս ըլլալու է ամէն մարդու մտատիպարը, ու դեռ ասիկայ բարոյականութեան իտէալը չէ։ Թէ ինչ բանի մէջ կը կայանայ բարձրագոյն բարոյականութիւնը, հարկ չի կայ երկարօրէն բացատրելու, բաւական է յիշել Ռոպերթ Օվէնը, Կարլիպլտին, Բէսաալոցցին, Սբէսպէնը... որոնք իրենց ամբողջ կեանքը նուիրեցին հպնրութեան ու ազնիւ գաղափարին։

Այդ աստուածացնող խանդին, այդ անմուռնալի կամքին, բարոյականի գերբարձրութեան հարկաւ ամէն մարդ չի կրնար հասնիլ, սակայն քաղաքակիրթ ժողովրդի մը դասախարակութեան աւագ ու կարեւոր գործը պիտի ըլլայ, ներշնչել տղոց ջեռմեռանդ վերաբերումը մարդկային սեռի այդ եզական անձերուն։

Ի՞նչ է դասախարակութեան նպատակը։

Հիներուն համար այդ նպատակը մարմնացած էր mens sana in corpore sano (առողջ միտք՝առողջ մարմնի մէջ) մէջ։

Լաւ դասախարակել— կ'ըսէ Ռուսօ իր Էմիլիոն մէջ, կը նշանակէ օգտուիլ մեր բոլոր գործարաններէն, զգայարանքներէն, ընդունակութիւններէն, մեր բոլոր անդամներէն»։

«Դեռատի տղոց դասախարակութիւնը» աւելի լաւ կը բնորոշէ Բէստալոցցի, «կը կայանայ անոնց ուշն ու ուրուշը միջավայրի առարկաներուն ու երեւոյթներուն վրայ կեդրոնացնելուն մէջ. այդ դասախարակութեան ոգին պիտի ըլլայ իսկապէս, կանոնաւոր կրթանքը զգայարանքներուն, սրտի ազնիւ ձգտումներուն, լեզուին, յիշողութեան, խորհելու ունակութեան և մարմնական ձերքերուն»։ Այս առթիւ Սբէնսէր իր դասախարակութեան գիրքին մէջ կ'ըսէ, «Կառավարել մարմինը, բանաւոր ուղղութիւն տալ միտքին, յաջող ընթացք տալ գործին, զեկավարել ընտանիքը, յաջողիլ բարի քաղաքացիի դերին մէջ. օգտուիլ բընութեան մեզ տուած բաղդի ամենակերպ աղբիւրներէն, գործածել մեր բոլոր ձիրքերը մեր և ուրիշներուն օգտին համար, ապրիլ կեանքը լիակատար, ահա մեծ խնդիրը որուն լուծումը դասախարակութիւնէն կ'սպասենք»։

Արդի մանկավարժութիւնը այս ամէնուն կը կցէ նաև ժառանգականութիւնը նկատի առնելու և մարդկային սեռի չահուն ու բարգաւառումին նըպատակելու խնդիրները։ Վերջինս իր մէջ կը բովանդակէ սա գաղափարը թէ՝ դասախարակութեան բոլոր նեբագդումները և ներգործումները պէտք է ուղղեն մարդը մշակել իր մէջ անդուլ ձգտումը գործակցելու իր ապագայ սերունդի ֆիզիքական, մտաւորական ու բարոյական ապնուացումին։

Կ. Վ. ՊԱՂԱՊԱՆ

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՄԷՋ

ՀՅՐԵՐՈՒՆ ՆՈՒԱՁՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԿՆՈՋ ՄԸ ԿՈՂՄԷ ԳՐՈՒԱԾ

Ամերիկայի մէջ գրեթէ ամէն բան դրամի վրայ կը դառնայ։ Սա կամ նա ձեւով ծախքերուն համար է որ ա՛յնքան չատ ամերիկայի երիկ մարդիկներ նախամտծար կը համարեն չկարգուիլ։ Տեսականօրէն գրեթէ ամէն մարդ միաձայն նահանգաց մէջ կը պնդէ թէ իր սրտին բաղձանքն է կարգուիլ, և թէ սա է իր ամէնէն վերջին նպատակը։ Բայց տարուէ տարի կարգուողներուն թիւը կը քիչնայ։ Ամերիկայի երիտասարդը կարգուելու կամ չկարգուելու կամ երբ կարգուելու խնդիրը կը զուգորդէ սա ամենակարեւոր խնդրոյն.— «Ի՞նչպէս պէտք է հարուստ ըլլամ։» Ամէն տարի աւելի բազմաթիւս կ'ըլլայ կարգուիլը։ Ա՛չ միայն արարողութիւնը և անոր յարակից բաները, թէեւ ասոնք ալ պզտիկ ծախքի դուռ չեն նկատուիր փառասէր այլ աղքատ ամերիկայի երիտասարդին կողմէ, Ամուսնութենէն ետքը տուն տեղ ըլլալու և վայելուչ եղանակով մը զայն պահպանելու խնդիրն է որ մարդիկը կը վարանեցնէ այսպիսի պատասխանատուութիւն մը սանձնելուն մէջ։ Եթէ համեստ կարողութեան տէր մարդ մը այսօր կարգուի, երկու պարագայ կը ներկայանայ իրեն, որոնց ընտրութիւնը ինք պիտի ընէ։— կամ այն է որ իր միջոցներուն սահմանէն անցնելով պերճանքի կամ հանդստաւէտութեան անհրաժեշտ ասպիճանի մը վրայ մնալու պիտի նկրտի, և կամ պիտի ապրի ա՛յնպիսի կերպով մը, որ դժբնականապէս պիտի զրկէ զինքը այն պայմաններէն և ընկերներէն, որոնց վարժուած էին երկուքն ալ։ Ենթադրելով որ մարդը յօժարի այս վերջին ընտրութիւնը ընելու, բայց կը վարանի խնդրել կնոջմէն որ համակերպի այս ընտրութեան, որովհետև ամերիկացի այրը վարժուած է կեանքի դժուարութիւնները և նեղութիւնները զգալի չընել կնոջ և անոր տալ հարկ եղած պերճանքները, ա՛նպէս որ երիկ մարդը չուզեր որ կինը իր եսասիրութիւնը և հանգստաւէտութիւնը զոհէ ամուսնական սիրոյն։ Բնականաբար չատ ու չատ ամերիկացի կիներ կան, որոնք չեն յօժարիր այդպիսի զոհողութիւն մը ընել։ Իրենց դաստիարակութիւնը այդ բանին պատրաստած չէ զիրենք։ Ամերիկեան տուներու մէջ աղջիկ մը ա՛յն աստիճան գերակշռութեան և քմահաճոյքի գոհացում ունի, զոր ո և է ուրիշ երկրի մէջ չի վայելեր ուրիշ աղջիկ։ Աղջիկը կը կառավարէ իր ծնողքը և ամբողջ ընտանիքին կենցաղավարութիւնը և պայմանները յաճախ կ'որոշուին աղջկան քմահաճոյքներէն։ Եթէ ամերիկացի աղջիկը տունին մէջ իրեն տրուած այսքան համարձակութենէն չարաչար չգեղծանիր, դարձեալ պատճառը անոր բնական վեհանձնութիւնը և ազնիւութիւնն է։

Երիտասարդները չեն կրնար տուն տեղ նայիլ կանոնաւորապէս երբ իրենց ծնողքը բացակայ ըլլան տունէն, և ընդհանրապէս աղջիկը կը պահարակուի սոսը համար։ Միացեալ Նահանգներու պէս երկրի մը մէջ, ուր հարստութիւնները և զարգացումը նորանոր ասպիճանները յարափոփոխ վիճակ մը ունին, գրեթէ անկարելի է որ սերունդ մը կարենայ ընտանեկան կեանք սկսիլ նո՛յն կերպով ինչպէս վարած էր նախորդ սերունդ մը։ Ամէնէն աւելի քննադատող մարդիկ անգամ անկարող են վարել կեանքի ա՛յն ծրագիրը, որուն կորուստը իրենք ալ կ'ապաշխարեն։ Ամբողջ մթնոլորտը բոլորովին տարբեր է հինէն։ Տուն տեղ պահելու, մէկ խօսքով, տնարարութեան ամէն մանրամասնութիւն անփոխարինելի կերպով փոխուած է։ Դեռատի աղջիկ մը համար կարելի չէ այլևս իր ծնողքին պէս ապրիլ, ինչպէս այսօր մարդ մը չի կրնար վարուիլ իր առեւտրական գործին մէջ ա՛ստպէս ինչպէս կը վարուէր իր հայրը։ Այսօրուան մարդիկ փոխոխութիւններու և բարեբարելումներու ենթարկուած են, և զանոնք չորդեղելու անյաջողութիւնը ներկայ ժամանակին և յառաջդիմութեան հետ չփմսն մէջ չգտնուիլ կը նշանակէ։ Իրաց այս կացութեան մէջ, տարօրինակ թող չթուի, երբ ըսենք թէ ամերիկացի մարդուն ապառական ոգին չի թողար որ երջանիկ տուն մը հաստատէ, ոչ թէ երկչոտութիւնը։

Ամերիկացի այրերուն կարգուելու մասին Ներոպացիէն աւելի ցոյց տուած դանդաղութեան կամ վարանման մէկ պատճառն ալ ա՛յն է որ Ամերիկացին ընտանեկան նուազ ուսնդութիւններ ունի պահպանելիք։ Անհրաժեշտ պարտաւորութիւն մը չէ իրեն համար յաւերժացնել իր ընտանեկան անունը կամ հարստութիւնը։ Կրնայ այս բանին փափաքը ունենալ, բայց պարզապէս անձնական զգացումի խնդիր մը կը նկատէ զայն։ Պարագաներու մեծագոյն մասին մէջ իր դրամը և իր դիրքը հին ձեռքերէ փոխանցուած չեն երթեր, ինք է անոնց տէրը և ծնուցիչը։ Հետեւաբար իրեն կ'իյնայ վարել զանոնք ուզածին պէս, ճիշտ ինչպէս որ կը վարէ իր ձին կամ իր զրօսանաւը։ Նոյն իսկ հարկ չի համարեր այդ դիրքը և այդ հարստութիւնը ժառանգող զաւակներ ունենալու։ Անհատականութեան զգացումի պակասութիւնը չի յորդորեր զայն այս բաներուն վրայէն անցնելու ուղղակի գծով։ Ընկերութիւնը չի պարտաւորեր մարդ մը իր ունեցածը փափաքածին պէս ծախսելու, և իր զաւակներուն բան մը չձգելուն համար։ Մենք միշտ այն կարծիքը կը պաշտպանենք, մարդուս ասեղութեամբ ու չարամիտ նախանձով չի նայիր մարդկային ընկերութեան. անոր կամքը միշտ դատողութեան կը հպատակի։ Բարոյական մարդը կեանքի ամէն վիճակներու մէջ նոյնն է։ Եթէ բաղդը իրեն ժպտի երբեք աշխատութեան մէջ չի թուլնար. անիկա՝ ոչ անսանձ հրամայող մը կ'ըլլայ և ոչ գոռոզութեան կուռքը, որուն ամէն մարդ պարտաւոր է խունկ ծխել։ Իր բարձր վիճակին մէջ ըստ առաջնոյն կը զգուշի ու կ'ատէ կարգ մը երկրտանի սողուններ, որոնց միակ ու սիրելի պաշտօնն է խնկարկել ոսկի հորթը։ Բաղդին անընմբռնելի մէկ խաղովը եթէ Քարնէկիի մը ըլլայ անիկայ կամ փողոցին դժբաղդ մուրացիկը, իր գաղափարները, համոզումները, բարեկամները նոյնը կը մնան։ Բարոյական մարդուն բնաւորութեան է՛ն բնորոշ գիծն է բարեացակամութիւնը։ Որքան աչքառու ձիրքեր ալ ունենայ, ի՛նչ գործի ու պաշտօնի մէջ ալ գտնուի, անտարտնչ կը հպատակի պարտականութեան ձայնին։

Այս ըլլալու է ամէն մարդու մտատիպարը, ու դեռ ասիկայ բարոյականութեան իտէալը չէ։ Թէ ինչ բանի մէջ կը կայանայ բարձրագոյն բարոյականութիւնը, հարկ չի կայ երկարօրէն բացատրելու, բաւական է յիշել Ռոպերթ Օվէնը, Կարլիպլտին, Բէսաալոցցին, Սբէսպէնը... որոնք իրենց ամբողջ կեանքը նուիրեցին հպնրութեան ու ազնիւ գաղափարին։

Այդ աստուածացնող խանդին, այդ անմուռնալի կամքին, բարոյականի գերբարձրութեան հարկաւ ամէն մարդ չի կրնար հասնիլ, սակայն քաղաքակիրթ ժողովրդի մը դասախարակութեան աւագ ու կարեւոր գործը պիտի ըլլայ, ներշնչել տղոց ջեռմեռանդ վերաբ

պանենք որ իւրաքանչիւր անհատ պարտաւոր է ինքզինքէ իր հարստութիւնը։ Մեր ազգային շատ մը տարիներէն ի վեր տարբեր մտածելը ոչ-ամերիկեան և անպատուաբեր կը նկատուի։ Սակայն և այնպէս մեր հարուստ ընտանիքները սկսած են տարբեր զգացում մը ցոյց տալ, և մէկ սերունդէ ուրիշ սերունդի գացող ընտանեկան հարստութիւններ ոչ ևս անսովոր և արհամարհելի են։ Բայց ամերիկեան հարստութեանց ըստ ուար մեծամասնութիւնը յարափոփոխ վիճակ մը ունին դեռ, և իրենց ետեւէն կը քաշեն շատ թեթեւ պարտականութիւններ միայն ի մասին ընտանեկան կեանքի կազմակերպութեան։

Այնպէս կը թուի թէ ընկերութիւնը կը փափաքի այրերը քաջալերել ամուրի մնալու։ Ամէն ինչ կ'ըլլայ կեանքի այդ վիճակով գոհ ընելու զիրենք։ Տարակոյս չկայ թէ ամուրի մարդուն վերապահեալ է ապրելուն կակուղ կողմը։ Հետզհետէ ամուրիներուն կեանքը աւելի կատարեալ, աւելի հրապուրիչ և աւելի պերճ կ'ըլլայ։ Այս վիճակը անյարմար կ'ընէ երիտասարդները ընտանեկան կեանքը լուրջ նկատողութեան առնելու։ Բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ պայմանները ա՛յնպէս մը կը հաստատուին որ ամուրի կեանքը կը ձգտի աւելի անոյշ և աւելի անձնասիրական, և բարի ամուսիններ չինելու կարելիութիւնը երթալով կը պակսի։ Իր տան մէջ պերճանքներու վարժուող աղջկան վիճակը բան մը չէ բաղդատմամբ ա՛յն բարեկեցիկ ամուրիին, որ անգամ մը ա՛լ վարժուած է իր դասակարգին համար պերճօրէն հայթայթուած, լաւ ընտրուած և յոյժ պատուաբեր հաճոյքներուն։ Այս բաները վրայ տալը հարուած մը պիտի ըլլայ անձնասէր ամուրիին։

Ամերիկայի մէջ ծնած մարդն է որ աւելի կը մերժէ կարգուիլ։ Միացեալ Նահանգաց մէջ ամուսնական վկայագիրներուն ամենամեծ մասը օտարականներուն համար կը հանուի։ Նոյն իսկ աղքատ դասակարգը չի վարանիր ընտանեկան պատասխանատուութիւնները տակ մտնել։ Իր աչքին ամէնէն պարզ և բնական բանն է ասիկա։ Երկար բարակ փիլիսոփայութիւն չըներ այդ մասին, դժուարութիւնները աչքին չեն երեւիր, և դժուարութիւն ալ չեն գտներ։ Ինք ու իր կինը, բնականաբար, միասին կ'աշխատին, և միասին իրենց բախտը կը շինեն։ Բուն Ամերիկացին չափ ինք ալ փափաքող է հարուստ ըլլալու, բայց կեանքը անոր աչքին աւելի պարզ է, և իրեն հետ բերած է իր ընտանի ուանդութիւնները և ընտանի առաքինութիւնները, որոնց շնորհիւ ամուսնութեան և դրամական յաջողութեան միջեւ անհաշտելի բան մը չի տեսներ։ Կարելի է որ իր կինը աւելի օգնէ քան ամերիկացի աղքատ աղջիկը իր ամուսինին, նմանօրինակ պարագաներուն մէջ, բայց իրողութիւնը ա՛յն է թէ այրը կնոջմէն կ'ակնկալէ օգնել իրեն, և վստահ է թէ ա՛ն պիտի օգնէ իրեն, և նէ կը համապատասխանէ անոր վստահութեան։

Երիկ մարդուն և կեանքին հանդէպ ամերիկեան կնոջ բռնած ընթացքը ամուսնական խնդրանքները ուշացնելուն վրայ ազդեցութիւն ըրած է։ Իրենք զիրենք հոգալու, և գոնէ մասամբ ուրիշներ ալ հոգալու կարող կիները կը վարանին դրամ չահելու իրենց միջոցներէն հրաժարիլ իրենց չափ պահելու անկարող մարդոց հետ կարգուելու համար։ Ըսել չէ թէ ամերիկացի կինը երջանիկ ամուսնութիւն կնքելու փափաք չունի, այլ թէ ապրելու պայմանները աւելի խնամով դիտելու ուղղութեամբ դատարկուած է, և իր սեփական կարողութիւններուն կը վստահի այդ պայմանները իր ուզածին պէս վարելու։ Ցառաջացեալ կոչուած գաղափարներուն հակառակ, դրամ և ոյժ ունեցող երիկ մարդու մը համար տակաւին արհամարհելի կը թուի իր կնոջ վաստակէն կախում ունենալը։ Ամերիկեան երկան լաւագոյն տիպարը նախամեծար կը համարի հրաժարիլ բոլոր ընտանեկան կեանքի հաճոյքներէն քան գնել զանոնք այդպիսի գնով։ Առանձին կեանքին դրամական կողմը մեր ամերիկացի երիկներուն չամուսնանալուն գլխաւոր պատճառներէն մին է, բայց ասկէց զատ բուն պատճառը ա՛յն է թէ անձնական հաճոյքները զոհելու կարողութիւնը պէտք եղած չափով չի գտնուիր, և նիւթական հանգստաւէտութիւնները չեն զոհուիր առանին կեանքի ուրախութիւններուն։

ՁԱՄԻՋԸ.—ԱՆԳԼ. ԾՆՈՒՆԴԻ ԿԱՐԿԱՆԴԱԿԸ.— Տէյլի Թէլէկրաֆ իր կանանց բաժնին մէջ հետեւեալը կը գրէ։— Տանտիկինին համար լուրջ խնդիր մըն է երբ կեանքին հարկաւոր նիւթերուն գինը բարձրանայ։ Անգլիացի ընտանիքներուն համար Ծնունդի կարկանդակէն աւելի հարկաւոր բան կրնայ ըլլալ։ Դժբաղդաբար անտարակուսելի է թէ կարկանդակին բաղադրութեան նիւթերուն մեծագոյն մասը անցեալ տարիին բաղդատմամբ մեծապէս աւելի սուղ են։ Ծնունդի կարկանդակներուն բաղադրութիւնը և ճաշակները կը տարբերին, բայց ամէն ոք համաձայն է թէ անոր իսկական տարրը չամիչն է։

Մեր չամիչի մթերքին մեծ քանակութիւնը կուգայ Վալէնսիայէն, Թուրքիա և Աւստրալիա աննշան քանակութիւններ միայն կը հայթայթէն մեզի։ Հետեւաբար կախում ունինք մէկ աղբիւրէ, մէկ գաւառէ, և դժբախտաբար այդ գաւառին մէջ հունձքը զէշ եղած է։ Գէշ ըլլալը ասկէց կրնանք դատել որ անցեալ սեպտ. ամսուն վերջ Լոնտոնի մէջ չամիչին մթերքը անցեալ տարուան նոյն թուականին մթերքին կէսն էր միայն։ 1906ը 1025 թոնս միայն ունի, մինչ 1905ին ունէր 2105։ Ցոյս ալ չկայ որ մեծ քանակութիւններ պիտի գան այս պակասը լեցնելու։ Սպանիայէն եկած վերջին լուրերը անհնազանդ են, օդին վիճակը արգելք եղած է խաղողը չորցնելու, և հետեւաբար սղութիւնը կ'աւելնայ։ Կը դուշակուի թէ հունձքը միջին տարիի մը դրեթէ մէկ երրորդը միայն պիտի ըլլայ։ Ասիկա յայտնապէս կը ցուցնէ թէ գիները խիստ պիտի բարձրանան։ Տանտիկինները ուրախ ըլլալու են եթէ իրենց չամիչին համար անցեալ տարուան բաղդատմամբ մէկ երրորդ աւելի գին չվճարեն։ 1905ին մէկ լիպրան 6 բէնս (3 դահեկան) արժող տեսակէն չամիչը այս տարի լիպրան առնուելն 8 բէնս (4 դահեկան) պիտի արժէ։ Այս յաւելումը աչքի առնելու ունենալով, խնայասէր տանտիկինը բնականաբար պիտի խորհի սուլթանիէ չամիչին վրայ։ Դժբաղդաբար չամիչին այս տեսակը չօգներ իրեն։ Մեր սուլթանիէ մթերքը գլխաւորաբար Իզմիրէն կուգայ, թէև երբեմն ոչ նուազ քանակութեամբ կուգայ Պարսկաստանէն։ Բայց սուլթանիէ տեսակն ալ նուազ է։ Հաշիւ եղած է որ ամբողջ անցեալ տարուան կէսն է միայն։ Լոնտոնի մէջ շատ քիչ է սուլթանիէի մթերքը— 1200 թոնս մինչ անցեալ տարի 3000 թոնս էր,—և նոր հունձքն ալ դանդաղ կը հասնի։ Հետեւանքը ա՛յն է որ սուլթանիէի տեսակը շատ լաւ է, թէև քիչ է։ 1905ին բաղդատմամբ լաւ տեսակը հարիւրին 25—30 աւելի սուղ պիտի ըլլայ, իսկ հասարակ տեսակները նոյն իսկ աւելի սուղ պիտի ըլլան։

Տանտիկինները լաւ կ'ընեն եթէ կանուխէն չինեն իրենց կարկանդակները, որովհետեւ եղանակին հետ գիները աւելի պիտի բարձրանան։

Պիստակը անցեալ տարուան գնով պիտի ծախուի, թուզն ու արմաւն ալ նմանապէս։ Վերջապէս Ծնունդի յառաջիկայ տօնը տնտեսագիտութեան տեսակէտով ուրախալի ըլլալէ հեռի է։

ՏՂՈՒ ՄԻԱՄՏՈՒԹԻՒՆ.— Բարեսիրտ հօրաքոյր մը, կ'ըսէ անգլիական Հանդէս մը իր փոքրիկ եղբօրորդին տարաւ պատցուց երկարօրէն Լոնտոնի կենդանաբանական պարտէզին մէջ։ «Ճէք, ըսաւ, վերջապէս աղէկ մը ժուռ եկար այնպէս չէ՞։ Կարծեմ հիմակ ամէնքն ալ տեսար։» — «Ո՛չ, ըսաւ Ճէք, վճռական ձայնով մը, ո՛չ, հօրաքո՛յր։ Հրեշտակները չտեսանք։»

ՀԱԳՈՒՍՏ ՓՈԽԵԼԸ.— « Հագուստ փոխելը կը թարմացնէ մարմինը, անոյշ գրգռում մը կուտայ յոգնած ձեռքին և գլխուն, և իրենու աւելի պայծառ տեսութիւն մը կը ծնի հագուստ փոխելէն»։ Այսպէս կը գրէ Լոնտոնի բժշկական թերթը՝ Լանսէթ, դրուատելով ճաշի առթիւ հագուստ փոխելու առաքինութիւնը և դիտել կուտայ նաև թէ հագուստ փոխելը կրնայ նոյն իսկ նպաստաւոր կերպով ազդել ննդառութեան վրայ։ Բժշկական եզրակացութիւնը ա՛յն է թէ «Ամէն անոնք որ իրենց աշխատութեան դաղարէն վերջ կրնան հագուստներ փոխել, պէտք է փոխեն, ոչ թէ ի հարկէ ա՛յն ապտառաւ որ ժամանակին ձեւակերպութիւնները այնպէս կը պահանջեն, այլ այն պատճառաւ որ այսպիսի սովորութիւն մը թէ՛ մտքի և թէ մարմնոյ առողջութեան կ'առաջնորդէ, և հետեւաբար կատարելապէս համաձայն է առողջապահական սկզբունքներուն։

Հետեւաբար ամէնքս ալ պէտք է ճաշի ատեն հագուստներս փոխենք։ հետեւաբար նաեւ պէտք է ամէնքս ալ հագուստներս ու հագուստներ ո՛ր ատեն որ պատեհութիւն ունենանք։ Ըսել է որ ասկէց առաջ իրենց հագուստները ճաշի ատեն կամ ուրիշ առթիւ մը չփոխող մեր բարի հայրերը ընտ հոգ չեն տանիր եղեր իրենց մտքին ու մարմնոյն առողջութեան։ Մենք այնպէս կը խորհինք թէ վերարկուն փոխելու հաճոյքին համար է աս ամէնքը, մինչդեռ նոր ուրախութիւն մը կ'աւելնայ հիմա վերարկուին ուրախութեան վրայ։— Մտքի և մարմնոյ առողջութեան ուրախութիւնը։

(Տէյլի Թէլէկրաֆ)

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՃԱԿՆԴԵՂԻ ՇԱՐԱՐԻՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԹԻՍՏԸ.— Միացեալ Նահանգաց երկրագործական պաշտօնարանը անցեալները հրատարակեց իր մասնաւոր գործակալին մէկ ընդարձակ տեղեկագիրը՝ 1905ին ճակնդեղի չաքարին ճարտարարուեստին յառաջդիմութեան, և նոյն տարւոյն մէջ ճակնդեղի խուզարկութեանց վրայ։ Խնդրոյն ամէն կողմին վրայ խօսուած է բայց երկու կէտի վրայ միայն ուշադրութիւն կ'ուզենք հրաւիրել։—Ճակնդեղը իբրև կերակուր արջառներուն համար, և մշակութեան համար գործածուած մեքենաները։ Գործակալը կը յայտարարէ թէ ճակնդեղը իր չաքար արտադրող յատկութիւններէն զատ կարեւոր տեղ մը ունի նաև իբրև արտի հունձք։ Իբրև արջառի ուտելիք առաջնակարգ է։ Շատ մը երկար փորձերէ վերջ հետեւեալ իրողութիւնները հաստատուած են։— Ճակնդեղը կոլուն կաթը շատ կ'աւելցնէ, արջառը կը գիրցնէ, և կենդանիին ուտեստին աննդական արժէքը նիւթապէս աւելցնելով հանդերձ, մարսողութեան վրայ ևս առողջարար տպաւորութիւն մը կ'ընէ։ Մսին տեսակն ալ կ'աղուացնէ։ Խոզերը զայն ուտելով ամուր միս կ'ունենան, և ամէն կերպով կենդանիներուն արժէքը կ'աւելցնէ։ Ոչխարները, գիրցուած արջառները, կաթնատու արջառները, և ցեղին ազնուացման համար պատրաստուած կենդանիները ամենքն ալ օգտուած են չաքարաբեր ճակնդեղէն, գարիէն, վարակէն ալ խնայողութիւն եղած է։ Այս վերջին ուտեստները մարսողական դժուարութիւն կը պատճառեն, ինչպէս փորձով հաստատուած է։

ՔՐՈՆԻԿ

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ ԲՈԼՈՐ ՊԱՇՏՕՆԵՒՈՑ ՅՈՒՇԱԿԸ

ԻՐԵՆՑ ՊԱՇՏՕՆԻ ՄՏՆԵԼՈՒ ԹՈՒԱԿԱՆՈՎ

Ն Ի

1904ԷՆ՝ ԻՐԱՔԱՆՉԻՒՐԻՆ ՍՏԱՑԱԾ ԱՄՍԱԿԱՆՈՎ

ՔԱՂՈՒԱԾ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐԷՆ

ՎԱՐԱԳԵԱՆ ԴԻՒՑԱԶՆԱՆ

		Ընդ.
ԴԻՒԱՆԱՊԵՏ		
Բարթող էֆ. Թէլեան	(1864)	2500
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐՆԵՐ		
Նշան էֆ. Փափազեան	(1870)	900
Գասնիկ » Հայկեան	(1878)	900
Միհրան » Զուխաճեան	(1898)	700
Հրանտ » Մարգարեան	(1894)	550
ԴՐԱԳԻՐՆԵՐ		
Յակոբ էֆ. Նորհատեան	(1903)	350
Գամար » Շիրինեան	(1903)	300
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ		
ԴԻՒԱՆԱՊԵՏ		
Կրպտ. էֆ. Խաչատուրեան	(1867)	2500
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Միւռոն էֆ. Զաքարեան	(1886)	800
ԴՐԱԳԻՐ		
Գէորգ էֆ. Իւթիւճեան	(1881)	500
ԱՐՔԱՆԱԳԴԻՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ		
ՏԵՍՈՒՉ		
Մկրտիչ էֆ. Մելիքեան	(1895)	1200
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Նշան էֆ. Կիւրճեան	(1873)	750
ԴՐԱԳԻՐ		
Արմենակ էֆ. Թէլլալեան	(1899)	450
ԱԶԳԱՆՀԱՄԱՐԻՐ ԴԻՒԱՆ		
ՏԵՍՈՒՉ		
Սեպուհ էֆ. Բլատեան	(1863)	1600
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Տիգրան էֆ. Նշանթաճեան	(1893)	750
ԵԼԵՒՄՏԻՑ ԴԻՒԱՆ		
ՏԵՍՈՒՉ		
Միհրան էֆ. Զօպանեան	(1886)	2000
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Լեւոն էֆ. Քիւրքճեան	(1881)	850
ՀԱՄԱՐԱԿԱԼ		
Յարեթ էֆ. Հայրապետեան	(1900)	750
ԱՐԿԱԿԱԼ		
Խաչիկ էֆ. Մարգարեան	(1860)	800
ԳՈՐԾԱԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ		
Ա. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ		
Արիս էֆ. Ֆէֆճեան	(1903)	2000
Բ. ԳՈՐԾԱԿԱՏԱՐ		
Յարութ. էֆ. Գասպարեան	(1855)	1000
ԴՐԱԳԻՐ		
Շահին էֆ. Գասպարեան	(1895)	400
ԿԻՐՕՆԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ		
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Խորէն Ա. քհ. Փէշլիվանեան ի հանգստեան	(1879)	1100
ԱՆՁՆԱԿԱՆ ԴԻՒԱՆ		
ՔԱՐՏՈՒՂԱՐՆԵՐ		
Տիրայր Վ. Մարգարեան	(1901)	300
Ղեւոնդ Վ. Դուրեան	(1903)	300
ՓԱԽԱՆ ՕՐԴԱՑՈՒՆԵՐԻ ԴԻՒԱՆ		
ԴԻՒԱՆԱԳԻՐ		
Եփրեմ էֆ. Փափազեան	(1881)	850
ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՍ		
ԲԱՐԱՊԱՆԱՊԵՏ		
Մրտ. աղա Խաչատուրեան	(1881)	500
ԲԱՐԱՊԱՆՆԵՐ		
Կարապետ աղա Սրապեան	(1893)	350
Մելքոն աղա Օտապաշեան	(1895)	350
Թադէոս աղա Երզրումլեան	(1886)	350
Պողոս աղա Սրապեան	(1902)	350
ՍԵՆԵԿԱՊԱՆՆԵՐ		
Ատամ աղա Ատամեան (Դռնապան)	(1893)	250
Պողոս աղա Պէէլեան (ի հանգստեան)	(1872)	175
Սեդրաք աղա Օտապաշեան	(1896)	300
Մելքոն աղա Պէէճեան	(1895)	250
Սարգիս աղա Օտապաշեան	(1902)	250
Սենեկապան մը 250, նոյնպէս ուրիշ սենեկապան մը 175։		
Բուլնդակ ամսաթոշակ 28,650 ղրշ.		

ԽԱՒՆ ԺՈՂՈՎԸ երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր և ատենապետութեամբ Տիրան էֆ. Աշնանի։ Ներկայ էին Կրօն. Ժողովէն Տ. Մեսրոպ Արքեպս. Սուքիասեան, Տ. Գրիգորիս Արքեպս. Յովհաննէսեան, Տ. Վահրամ Արքեպս. Մանկունի, Տ. Քաբրիէլ եպս. Ճէվահիրճեան, Տ. Մովսէս եպս. Կէօմրիւկեան, Տ. Ղեւոնդ վրդ. Դուրեան, Տ. Գրիգորիս վրդ. Պալագեան, Տ. Սահակ Ա. քհ. Տէր-Սարգիսեան, Տ. Կարապետ Ա. քհ. Սեթեան, Տ. Կարապետ Ա. քհ. Սանտալճեան, Տ. Միքայէլ Ա. քհ. Աշճեան, Տ. Հմայեակ քհ. Էքսէրճեան և Տ. Գրիգոր քհ. Ճէպէճեան։ Իսկ Քաղ. Ժողովէն՝ Սեպուհ պէյ Մագասուտ, Միհրան Սեթեան, Տիգրան պէյ Աճէմեան, Տիգրան Թոգաթեան, Գէորգ Ասլանեան, Յարութիւն Ասլանեան և Մկրտիչ Ասասեան էֆէնտիները։

Ս. Նախագահը Ժողովին հաղորդեց թէ Ուսումնական և Տնտես. Խորհուրդները իրենց գիւմանները կազմած և ձեռնարկած են պաշտօնին։ Եւ ըստ որում Դատաստ. Խորհուրդին ընտրութիւնը կը վերաբերի Խաւն Ժողովին, դայն ևս վերակազմեց։ Անդամ ընտրուեցան հետեւեալ կերպով։ Տ. Արիստակէս քհ. Հիսարլեան, Տ. Տաճատ քհ. Քաչեան, Տ. Ներսէս քհ. Նազիկեան, Տ. Սարգիս քհ. Զօհրապեան և Գաբրիէլ էֆ. Նէչտէրճեան, Տօքթ. Տիգրան էֆ. Ալլահվէրտի, Աթանագինէ էֆ. Արապեան և Ռուբէն էֆ. Քէմհաճեան։

2.—Նպաստից Ցանձնաժողովոյ անդամք հաւաքաբար հրաժարական տուած էին, իրենց պաշտօնավարութիւնը լրացած համարելով։ Խաւն Ժողովը գնահատելով Ցանձնաժողովոյ աշխատութիւնը վերահաստատեց զայն։ Ցանձնաժողովոյ անդամք են։ Բարթող Թէլեան, Եդուարդ Գարակէօզեան, Գասնիկ Կիւլպէնկեան, Տիրան Կիւմիւշկէրճան, Սիմոն Գայսէրլեան և Երուանդ Եսայեան էֆէնտիները։

3.— Կրօն. Ժողովոյ առաջարկութեան վրայ Խաւն Ժողովը Պայազիտի Առաջն. Տեղապահ կարգեց Տ. Մկրտիչ վրդ. Զէլցատեանը։ Ակնայ Առաջն. Տեղապահ Տ. Արտաւազդ վրդ.ի հրաժարականը ընդունեց և Ակնայ Վիճակին հովուութիւնը առժամապէս յանձնեց Արթակիրի Առաջնորդին և արտօնեց Արտաւազդ վրդ.ը Պոլիս գալ, ուրիշ պաշտօնի մը կոչուելու համար։

4.— Ազգ. վարժարանաց վերաբերեալ ինչ ինչ յարաբերական խնդիրները նախքննելու և Վարչութեան ծրագիր մը մատուցանելու համար ժողովականներէն Տօքթ. Աճէմեան պէյի նախագահութեան ներքեւ յանձնաժողով մը կազմեց անդամակցութեամբ Թէլեան Բարթող, Կարապետ Խաչատուրեան և Արիս Ֆէֆճեան էֆէնտիներու։ Ուսումն. Խորհուրդէն ալ երեք անդամ պիտի ուղղի այս Ցանձնաժողովին աշխատակցելու համար։

Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ յարաբերական խնդիրներով։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ գործակատար Արիս էֆ. Ֆէֆճեան երէկ կայս. Պալատ գնաց։

ԽԱՒՆ ԺՈՂՈՎԸ իր երէկուան նստին մէջ նկատողութեան առաւ Տրապզոնի առաջնորդական խնդիրը և տեղւոյն վարչական ժողովներուն կազմութիւնը և որոշեց առժամարար յանձնարարել Տրապիզոն գտնուող Տ. Դանիէլ Ծ. վրդ.ի որ նախագահէ Դաւառ. Ժողովի նիստին և Կրօն. ու Քաղաք. Ժողովներու վերակազմութեան հսկէ։

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ Ս. Հայրապետը էջմիածնէն կը հեռագրէ Ս. Պատրիարք Հօր թէ՝ Սինոդական Տ. Նահապետ եպս. Նահապետեան առջի օր վախճանած է Էջմիածնի մէջ։ Օծման և յուղարկաւորութեան հանդէսը չքեղօրէն տեղի ունեցած է, մասնակցութեամբ բարձրաստիճան եկեղեցականներու։ Վախճանեալ Սրբազանը 52 տարեկան էր, ծնած ըլլալով 1854ին։ Հանգուցեալ Մակար Կաթողիկոսէն վարդապետութեան աստիճան ստացած է և արդի Ընդհ. Հայոց Հայրապետէն ալ եպիսկ. ձեռնադրուած է։ 1879ին Գէորգեան ճեմարանին վերատեսուչ անուանուած է։ Տփղիսի Ներսէսեան վարժարանին մէջ առած է իր նախնական կրթութիւնը, ուրկէ վերջ Բեթերպուրգի Կայս. Համալսարանին մէջ աւարտած է իր դասընթացքը։ Վարած է վարչական շատ մը պաշտօններ։ Հանգուցեալը մասնագէտ էր ռուսական լեզուական մասին և գիտութեանց։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ նորաչէն դեղարանին համար Եւրոպայէն ապրպրուած չիլերը և գործիքները առջի օր Հիւանդանոց բերուեցան։

*** Հիւանդանոցի Տիկնանց խնամակալուհիներէն Տիկին Իբրանոսեան նորաչէն եկեղեցիին Աւագ Խորանին և այլ մասերուն համար ընտիր տեսակէն վարագոյրի համար կերպասներ նուիրած ըլլալով, երէկ Տնօրէնութեան յանձնեց։ Կարապետ էֆ. Թահթաբունեան եւս, ինչպէս գրած էինք ասկէ առաջ, եկեղեցիին նորագոյն զանգակ մը բերել տուաւ։ Ծանրութիւնը 30 օխա է։

ԾԱՆՕԹ Դերասանապետ Մարտիրոս էֆ. Մնակեան ասկէ ամիս մը առաջ Մաքրիգիւղի մէջ Գամելիազարդ Տիկինի ներկայացման միջոցին ոտքը սահելով ինկած և սրունքը վնասած էր և Հիւանդանոցին մէջ կը դարմանուէր։ Ուրախութեամբ կը լսենք թէ Մնակեան էֆ.ի սրունքին դաճը պիտի քակուի այսօր և յոյս կայ որ չարաթէ մը պիտի կրնայ ներկայացմանց մասնակցիլ։

ՀԱՑ - ՀՈՒՄԷՆԱԿԱՆՆԵՐԷՆ.— Կ. Պատրիարքարանի Խաւն Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ բեկանեց Մարաշի առաջնորդական ընտրութիւնը և որոշեց նոր ընտրութիւն կատարել յաջորդ նիստերուն մէջ։

ՏԱՐՏԱՆԷԼԷՆ կը գրեն մեզի.— Ժամանակէ մը ի վեր տեղւոյս մէջ մատաղ օրէնելու և աղքատներուն բաշխելու սովորութիւնը տեղի չէր ունենար։ Այս օրերս տեղւոյս Տ. Բարթող քհ. Թագրմճեանը Ս. Գէորգայ տօնին օրը մատաղ պատրաստել տալով, օրէնեց և եկեղեցին գտնուող երկսեռ հաւատացեալներուն բաժնեց։ Այս առթիւ ժողովուրդէն 1000 ղրշ.ի մօտ գումար մը հաւաքուեցաւ է նպաստ եկեղեցիին։

—Տեղւոյս եկեղեցիին երաժիշտ և վարժարանին դասախօսակ-ուսուցիչ Նիկոմիդիացի Խորով էֆ. Քէսմիրճեան, յանկարծակի աղիքի հիւանդութիւն մը ունենալով, տեղւոյս բժիշկներու խորհուրդով Պոլիս մեկնեցաւ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ վիրաբուժական գործողութեան մը ենթարկուելու համար։

ԱԼԵՒՈՐ ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ Մկրտիչ էֆ. Աճէմեան, իր ամուսնոյն մահուան առթիւ խիստ սրտառուչ և տխուր բանաստեղծութիւն մը գրած է «Իմ Սուգը» խորագրով, զոր Ծաղիկ կանանց շաբաթաթերթը կը հրատարակէ իր այս շաբթուան թիւին մէջ։

ՍՏԱՑԱՆՔ Պրուսայի Արեւելեան որբանոցին ի նպաստ հրատարակուած Համազգային Օգացոյց Հանրագիտարանը։ Երկու տեսակ. պարզ օրացոյց և ընդարձակ։ Այս վերջինը պարզին քառապատիկ ծաւալով, մաքուր տպագրութեամբ հատորիկ մըն է, որ կը պարունակէ շատ մը օգտակար ծանօթութիւններ առեւտրական, թղթատարական սակագիններու, առողջապահութեան և առտնին տնտեսութեան մասին, բարոյական պատմութիւններ, տնտեսական դասեր, և մանաւանդ մրցումներ և հանելուկներ՝ պարգեւաւոր։ Հատը կը ծախուի 3 ղրշ. և պարզը՝ 1 ղրշ.։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի այս տարուան շրջանաւարտներէն Տքդ. Գաբրիէլ էֆ. Փափազեան, որ Էնկիւրիի Այաչ դաւառակին թաղապետական բժիշկ ընտրուած էր, նախընթաց օր Մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ դէպ ի իր պաշտօնատեղին։

ԲԵՐԱՑԻ Արհեստանոցին վարչութիւնը պաշտօնապէս կը հաղորդէ որ իբր աշակերտուհի ընդունուած օրիորդները իրաւունք չունին ո՛ և է փոխարինութիւն պահանջել իրենց աշխատութեան համար։ Ի վերջոյ, երբ արհեստը սովրին, իրենց աշխատութեան փոխարէն վարձք մը պիտի ստանան։ Ցառաջիկայ Բշ. կանոնաւոր կերպով պիտի վերսկսին Արհեստանոցի դասախօսութիւնները։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Արշակ էֆ. Բ. Սթամպոլճեանի ընդ Օր. Կիւլա Ց. Գուլումճեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տէր և Տիկ. Տիգրան Ս. Մանուկեան 108, Տէր և Տիկին Ս. Մանուկեան 108, Բարսեղ էֆ. Ս. Մանուկեան 108։

*** Սանտա հանդուցեալ Ստեփան էֆ. Թիւրապեանի յուշարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 540 ղրշ. նուիրած են Հիւանդանոցիս Տէր և Տիկին Յակոբ էֆ. Թիւրապեան ի Մարսէյլ։

*** Արամ էֆ. Սեթեանի ընդ Օր. Գլարա Ռ. Էպէեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տէր և Տիկին Հեթուշ էֆ. Սեթեան 540, Տէր և Տիկին Միսաք Մկրեան 540։

ԲԺԻՇԿ-ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԸ ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ

Ազգային Հիւանդանոցը որքան որ հիւանդներու, անկեալներու և ծերերու կամ այլ մարդոց բուժարան կամ պատսպարան մըն է, նոյնքան և աւելի բժշկական ուսումնարան մըն է, ուր կը յաճախէ երկար տարիներէ ի վեր Կայս. Բժշկ. վարժարանի Հայ ուսանողութիւնը։ Բայց անցեալ օր ասոր բոլորովին հակառակը տեսանք։ Վիրաբուժապետ Տօքթ. Զարդարեան՝ մինչ գործողութեանց պիտի սկսէր, ուսանողներուն՝ որոնք հեռաւոր տեղերէ կուգան ընդհանրապէս բժշկ. փորձառութիւն մը ստանալու ակնկալութեամբ, հրամայեց որ գործողութեան սրահէն դուրս ելնեն, ինչպէս որ շատ անգամներ կրկնուած է այս ու շատ անգամներ կուլ տալու ստիպուած ենք մեր դժգոհութիւնը։

Բայց ի՞նչ կը նշանակէ այս և ի՞նչ հայուի վրայ հիմնուած է։ Տօքթ. Թորգոմեան՝ իր Հիւանդանոց ըրած այցելութեան միջոցին՝ ուսանողաց գործողութեանց ներկայ գտնուելով քաղած օգուտին չնչտելով հանդերձ, զանոնք գործնականին մէջ ալ կիրարկելը թէ՛ իրենց և թէ Հիւանդանոցին համար նպաստաւոր դատած էր։ Եթէ ծաւուկ կողմերու գործողութեանց ներկայ գտնուիլը տարիքի, և այսպէս կնոջական ամօթխածութեան հետ առնչութիւն մը ունի, այն ատեն ինչո՞ւ ոգէտ դասակարգէն հասակիկ հիւանդապահներ կարեւոր գործողութեանց ներկայ կ'ըլլան։ Հապա ինչո՞ւ բժշկ. ուսանող անուամբ՝ նոյն իսկ Հիւանդանոցի Տնօրէնութեան կողմէ, ուսանողներուն ձեռքը գործողութեանց ներկայ գտնուելու համար արտօնագիր կը տրուի։

Տօքթ. Զարդարեան էֆ.կը վախնա՞յ արդեօք թէ՝ իր արժանիքը, արհեստը զօնիրոգի մը կ'ենթարկուի, կամ թէ ուսանողաց փափուկ ու զգայուն կազմուածքը անհարկիօրէն կը խթարուի։

Ո՛չ, մեծայարգ Տօքթէօր, ո՛չ, դեռ շատ տարիներ ձեր խրատներուն, ձեր փորձառութիւններուն կը կարօտինք և մենք մեր արհեստը ուսումնասիրած ենք հոգեբանական տեսակէտով որչափ կարելի է։

Սա ալ ցաւելով կը խոստովանիմ թէ բժիշկներու և ուսանողաց միջեւ սառնատարերութիւն մը և «մեր սայէն բան մը կը սորվին»ի յաւակնոտութիւն մը կը տիրէ։ Ինչո՞ւ գործողութեան մը սկսելէ առաջ ուսանողաց յառաջիմասէր ոգին, ցոյց տուած եռանդը զէթ տեսնելով գործողութեան նպատակը գոնէ երկու բառով բացատրել չհաճին և ֆլորոֆորմը հակառակ այնչափ բժշկ. ուսանողներու, տեղւոյն դեղագործին ընել տան։

Ազգ. Հիւանդանոցի Տեսչութեան՝ ուսանողաց հանդէպ ցոյց տուած ջերմ համակրանաց առթիւ ջերմագին շնորհակալութիւնս յայտնելով կը յուսամ թէ սա օգտաւատ կէտերը ևս նկատողութեան կ'առնէ։

ԴԱՄԷՐ Ց. ՍԱՐԲԱՃԵԱՆ

ՀԱՐՍԱՆԻՔՆԵՐ

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցիին մէջ, երկուշաբթի օր, վայելուչ հանդիսաւորութեամբ տեղի ունեցաւ պսակադրութիւնը Տ. Տիրայր Վրդ. Մարգարեանի եղբօր՝ Արմենակ էֆ.ի, Օր. Արշալոյս Վարժապետեանի հետ (դուստր՝ Տ. Արիստակէս քհ.ի), կընքահայրութեամբ Սմբատ էֆ. Մարգարեանի։ Եկեղեցին այս առթիւ զարդարուած էր չքեղօրէն։ Արարողութեանց կը նախագահէր Տ. Մկրտիչ Արքեպս. Վեհապետեան, իր շուրջը ունենալով Տ. Տ. Վահան Պարտիզակցի, Եղիշէ, Տաճատ, Կորիւն, Գրիգորիս Վրդ.ները քահանաներ և դպիրներ։

Եկեղեցական արարողութիւններէն վերջ ներկաները հիւրասիրուեցան Ղալաթիոյ Խ

ԳԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ
ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆՔ
Սեպտեմբեր Ամսոյ

Պատ. Խնամակալութիւն և մայրը խորին շնորհակալութեամբ կը ծանուցանեն թէ՝ Տիկ. Գառնիկ Մէթեան իր որդւոյն ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 2 օսմ. ոսկի նուիրած է։ Նշան էֆ. Գաղդեան 1 օսմ. ոսկի։ Սրամ էֆ. Ֆրնտըքլրեան 2 մէճ. Բարեսէր ոմն 25 ղրշ. Տիկ. Վ. 20 ղրշ. Տիկ. Զ. 20 ղրշ. Տիկ. Ֆ. 10 ղրշ. նուիրած են։ Մ. Կեսարեան եղբարք 1 պարկ շաքար, Ստեփան էֆ. Աստարճեան մեծ ծրար մը ֆանէլայ լաւ տեսակէն։ Վարդան էֆ. Բիրանեան 20 մէթր տպածոյ լաւ տեսակէն։ Սարգիս էֆ. Քընաճեան մեծ ծրար մը տպածոյ. Պալէնց էֆ. 24 հատ Քերական։ Վահրամ էֆ. Մարգարեան 12 հատ քերական։ Միհրան էֆ. Փափազեան ծրար մը գծագրութեան տետրակներ։ Տիկ. Եւգինէ Փափազեան մեծ կողով մը դեղձ։ Կոչկակար Խաչիկ աղա իր անուան տօնախմբութեան առթիւ առատ շաքարակ։ Օր. ոմն 3 քայ շաքարակ։ Տիկին ոմն 30 հատ սեխ, Տիկին ոմն 6 քայ շաքարակ նուիրած են որբուհիներուս։

Մնամ յարգանօք
Մայր Գալֆ. Ազգ. Որբանոցի
ԿՐԻՍՏԻՆԷ ՄՇԵՐՊՏ. Գ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
1906 Հոկտ. 2/15
Խասգիւղ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԻԿՆ ՄԱԳԹԱՂԻՆԷ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆԻ

Երէկ, ժամը 4ին, Բերայի Ս. Սրբորդութիւն եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութիւնը Տիկին Մագթաղինէ Պաղտատլեան, կողակից Գարեգին էֆ. Պաղտատլեանի։ Տաճարը այս առթիւ լուսազարդուած էր և ճիշդ մէջտեղը կը բարձրանար մահաբեմ մը՝ որուն վրայ կը հանգչէր հանգուցեալին դագաղը, ծածկուած ծաղկեպսակներով։ Մեռելական արարողութեանց կը նախագահէր Բերայի եկեղեցեաց քարոզիչ Տ. Հմայեակ Եպս. Իմիաքեան, իր շուրջը ունենալով Տ. Տ. Գրիգոր Աբարդեան, Մարկոս Գարագաշեան վարդապետները և քահանայից դասը։ Զգեստաւորեալ դպիրներ առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Ճիվանեան էֆ.ի՝ կը մասնակցէին արարողութեանց։ Գարեգին էֆ.ի մասնաւոր փափաքին համաձայն դամբանական չխօսուեցաւ։

Մեռելական Կարգէն վերջ, դագաղը հանդիսաւոր թափորով դուրս հանուեցաւ տաճարէն և տարուեցաւ մինչև եկեղեցւոյ արտաքին դուռը, ուր յուղարկաւորներու ատաւ։ բաղմութիւնը որոնց մէջ կ'երեւէին վաճառականներ, սեղանաւորներ, փաստաբաններ, տպարանապետներ, բժիշկներ, իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին Գարեգին էֆէնտի Պաղտատլեանի և պարագաներուն, ուրկէ վերջ հանգուցեալին դագաղը զետեղուելով շքեղ մեռելագարի մը մէջ փոխադրուեցաւ Շիշլիի ազգ. գերեզմանատունը և ամփոփուեցաւ ընտանեկան յատուկ դամբարանին մէջ։

Խմբագրութիւնս այս տխուր առթիւ իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Գարեգին էֆ. Պաղտատլեանի և պարագաներուն։

Պաղտատլեան ընտանիքը իր խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնէ ամէն անոնց որոնք հաճեցան ներկայ գտնուիլ հանգուցեալ ՏԻԿԻՆ ՄԱԳԹԱՂԻՆԷ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան և իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին այս տխուր առթիւ։

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ԿՆՈՔՆԵՔ

Կիրակի, Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյն մէջ տեղի ունեցաւ յանձնակատար Սահակ էֆ. Սարաֆեանի երկրորդ որդւոյն մկրտութեան արարողութիւնը, կնքահայրութեամբ Պօղոս էֆ. Կամսարականի։ Նորածինը կոչուեցաւ Աղուսի-Շաֆէ. մկրտող քահանան էր Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյն Տ. Խորէն Հայրը։

×

ՀԱՐՍՆՔՔ

Տիար Գրիգոր Մեսրոպեանի ամուսնութիւնը Օր. Էօժէնի Ա. Դերձակեանի (դուստր Տ. Արսէն Ա. քհ. Դերձակեանի) հետ պիտի կատարուի Հոկտ. 8/21ին, Ա. Պոլիս, Մ. այրի Տիկին Սրբուհի Ռ. Պարոնեանի բնակարանին մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՕՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

Հեռագրական գործակալութիւնը մինչև թերթիս տպուած միջոցին չհաղորդեց Բարիզի Սակարանին գիները։

ՐԷՍՄԻ

ԹԷՎԱՏԻՇՈՒ

Միխայլօ չիֆթլիքեանը Հիւմայուն մուհասէպէ մէմուրը բիֆթլու Իպրահիմ Էտհէմ վէ զրաաթ մէմուրը Բաֆի էֆէնտիլէրէ բիւթէպի Սալիսէ թէվֆիհ պույրուլմուշ տբր։

ՆԸՇԱՆ

Եավէրանը հազրէթը Շէհրիեարիէն բիյսաէ թէրիգի սաատէթլու Հիւսնի փաշա հազրէթլէրինէ պէրինճի բիթպէհտէն Մէճիտի նըշանը ալիսի իհսան պույրուլմուշ տբր։

ՄԻՏԱԼԻՍ

Հիւսնը խըտմէթլէրինէ մէպնի Ալէմ Տաղը գօրուճըարընտան Խալիլ վէ Սեպուհ աղալարա իֆթիխար միտալեալը իհսան պույրուլմուշ տբր։

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆ.— Տիարպէքիրի և Խարբերդի նահանգներուն դատական քննիչ կարգուեցաւ Գաթէմէմունիի Վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախկին նախագահ Անմէտ Իսատ էֆ.։

ՇՈՒԷՅԻ դեսպան Պ. տը Բամէլ երէկ վերջնապէս մեկնեցաւ Պոլսէն Արեւելեան Ճեպընթացով։

ՀԱՄԻՏԻԵԼ ՄԱՆԿԱՆՑ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑԸ.— Թուրքուանի (Ֆրանսա) մէջ կազմուած ցուցահանդէսին մէջ մեծ մրցանակներէն մէկը տրուած է Համիտիյէ Մանկանց Հիւանդանոցին, իր հատատութեանց, իր դրութեանց և իր վիճակագրական արդիւնքներուն փայլունութեանը համար։ Հիւանդանոցին անօրէն և Վեհ. Սուլթանին մասնաւոր բժիշկ Իպրահիմ փաշայի ալ տրուեցաւ ցուցահանդէսին ոսկի միտալը։

ԴՐՈՇՄԻ ՕՐԷՆՔԸ. — Զանազան Ընկերութեանց կողմէ պետական վարչութեանց պատկանող իրերու համար տրուած բեռնաւորման հրամանագիրները դրոշմի ենթակայ պիտի ըլլան։

*** Փողերանոցին մէջ դրոշմ մը պատրաստուեցաւ, որ պիտի գործածուի 1000 ղրուշէ աւելի դրոշմատուրքի ենթակայ եղող գրութեանց համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԸ.— Հանրագուտ չինուիներու նախարարութեան կողմէ գաւառները հաղորդուած չըրջաբերականի մը համաձայն, զինուորական տուրքէն դիզուած մասերը պէտք է գանձուին մինչև առաջիկայ Փետր.ի վերջը։ Այդ չրջանը անցնելէ ետք, որինական պատիժը պիտի գործադրուի։

ՌՈՒՍԻՈՅ Դահաժառանգ Ալէքսիս իշխանին ծննդեան տարեդարձին առթիւ այսօր գոնտրանական աղօթք պիտի կատարուի Պէօյիւքտէրէի ռուս դեսպանատան մէջ։

ԴՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՏՈՒՐՔԸ. — հաստատուած ամէն տեսակ գործարաններուն արտօնագրին յանձնման առթիւ 10 ոսկի կը գանձուի ի նպաստ Բ. Դրան Դիւրութեանց Մտուցիկին։ Հրահանգ տրուեցաւ Զեռնհաս պաշտօնարանին այս տուրքը գանձել կանոնաւորաբար և ցարդ գանձուածներն ալ ղրկել պատկանեալ Մտուցիկին։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ դեսպանատան մէջ առջի օր պաշտօնական ընդունելութիւն մը կատարեց դեսպան Մր. Լէյշման։ Խարիճիէի արարողապետի օգնականներէն Ֆուատ պէյ այցելուները ներկայացուց դեսպանին։ Ներկայ էին Պետական Խորհուրդին նախագահը, Ծովային նախարարը, Թնդանօթարանի վերատեսուչը, Եվգաֆի և Ելմտական նախարարները, Մաքսային վերատեսուչը, Անտառներու հանքերու և երկրագործական նախարարը և ուրիշ բարձրատիճան պաշտօնատարներ, որոնց տրամադրութեանը սակ ճոխ չքաղեղան մը դրուած էր։ Նախարարներէ ոմանք ալ իրենց այցեւոմսերը ղրկած էին։

ՔԱՐԱՀԱՆԹԵՐԸ.—Զեռնհաս պաշտօնարանը, դիւրութիւն մը ըլլալու համար, որոշեց ակէ վերջը երաշխաւոր չպահանջել՝ քարահանքը չահագործելու նպատակով դիմում ընողներէն։ Նաև չահագործման պայմանաժամը հինգ տարիի վերածել և արտօնութիւն տըրուելու պահուն առնուած տուրքը երկուքուկէս ոսկիի դեղչել։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ բանակին աշնան ռազմափորձերուն ներկայ պիտի գրաստուին Պուքրէշի Օսմ. դեսպանատան կցորդները։

ՊԱՂՏԱՏԻ նախորդ կուսակալ Ապտիւլվէհապ փաշայի 6000 ղրուշ յատկացուեցաւ՝ իբր անպաշտօն վիճակի ամսաթոշակ։

ՇԻՐԲԻԹԻ ԽԱՑՐԻԷԻ կողմէ Անգլիոյ Արմսթրոնկ գործարանին յանձնարարուած երկու հատ զոյգ Սկուտով չոգենաւերուն ընդունելութիւնը կատարելու և Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէի կողմէ Սելանիկ և Քասանտրայի ծոցերուն մէջ բանեցնելու համար պէտք եղած արագութիւնը և տոկունութիւնը ունեցող չոգենաւերու մասին ալ տեղեկութիւն ստանալու համար Շիրքէթի ճարտարագէտ Մ. Սինքլէր Անգլիա ուղեւորեցաւ։

ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Ֆրանսայի դեսպանատունը Թարապիոյ ամարանոցէն Բերա փոխադրուեցաւ։ Անգլիոյ ու Աւստրիոյ դեսպանատուններն ալ այս շաբթու Բերա պիտի փոխադրուին։

ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԾԵՐԸ.— Ելմտական նախարարութիւնը ծանոյց ամէն կողմ որ վկայական ունեցող և չինծու ակռայ չինող ատամնաբոյժները ենթակայ են «թէմէթթիւ»ի տուրքին։

ԻՄԱՄՆԵՐԸ ՈՒ ՄՈՒԽԹԱՐՆԵՐԸ.— Քաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական չրջանակներու որ Իմամները և Մուխթարները միայն մարդամարի գործողութեանց մասին գործածեն իրենց պաշտօնական կնիքները, և «մահզէր» և ուրիշ գրութիւններ չկնքեն։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ նկատի առաւ քարիւղի մասին եղած տրտունջները։ Քարիւղավաճառները կը խաբէին ժողովուրդը չզտուած ապրանք ծախելով, ռուսական կամ ամերիկեան սընտուկներու մէջ դրուած։ Որոշուեցաւ խիստ միջոցներ ձեռք առնել այս իրարախութիւնը արգիլելու համար։

ՄԻՍԻ ՎԱՃԱՌԱՆՈՑ.— Սապահ կը ծանուցանէ թէ Սկիւտարի և Պոլսոյ Սուլթան Ահմէտ թաղին մէջ ալ պիտի բացուին ժաման միսի վաճառանոցներ։

ՍՐԲՈՒԱԾ ԴՐԱՄՆԵՐԸ.—Սրբուած դրամներուն փոխանակութեան համար այլեւայլ կողմեր կիՀՀեր բացուած են, ինչպէս յայտնի է։ Հրաման տրուած է նաեւ փոխադրութեանց ընկերութիւններու իրր տոմսակի գին ընդունիլ ներկայացուած սրբուած դրամները։ Սաաէթ դիտել կուտայ թէ, այդ ընկերութիւնները թէեւ սրբուած դրամը կ'առնեն, բայց փոխարէն սրբուած կուտան, ինչ որ չի լրացներ ձեռնարկուած գործին նպատակը։ Աւելի լաւ չըլլա՞ր որ չոգենաւի, երկաթուղիի և այլ կիՀՀերը սրբուած քառորդ մը առած ատենին, նոր մանրուքներով արեն զայն։

*** Նկատելով որ Ֆաթիհի նամակատունը անբաւական կուգայ տրուած դրամներու փոխանակութեանը, որոշուեցաւ որ Զինուորական հանգստեան Թոչակի տեղւոյն ճիւղին մէջ ալ այդ փոխանակութիւնները կատարուին դիւրութեան համար։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ քննիչ յանձնաժողովին անդամ միւիր Ֆազը փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, առջի օր մեռաւ իր ապարանքին մէջ Պոլիս՝ Ագսէրայ։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուեցաւ։

ՊՐՈՒՍԱՑԻ ՅՈՒՅԱՀԱՆԴԷՍԸ որ Օգոստոս 19ին բացուած էր, շաբաթ օր գոցուեցաւ։

ՏՕՔԹ. ՎԻՕԼԻ.— Պոլսոյ Միջազգային Մանկանց հիւանդանոցին (Սէնժորժ) հիմնադիր-անօրէն Տօքթ. Վիօլի, որ այժմ Իտալիա կը գտնուի, Միլանի Յուսահանդէսին քննիչ-մարմինէն ստացաւ Պատուոյ մեծ վկայական։

ՊԱՎԸԲԷՍԷՐԻ այգիներուն մէջ որթալուսիի ասպիճանը քննելու և ճարակումը արգիլելու պաշտօնով նոյն տեղը պիտի ղրկուի երկրագործական մասնագէտներու Խորհուրդին երկրորդ ճիւղին քննիչ Սուրէնեան Վահան էֆ., որուն պիտի ընկերանայ Հայր. Պարտքի վարչութենէն պաշտօնեայ մը։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Լէվանդ Հէրբյs կը գրէ.— Լոնտոնէն մեզ կը գրեն թէ Անգլիոյ մէջ գործող կեանքի երեք Ապահովագրական Ընկերութիւններ սէնտիքա մը կազմած են, Բարիզի մէջ հաստատելով արտաքին գործոց պաշտօնատուն մը Ցամաքային Եւրոպայի համար։ Այդ սէնտիքան իր գործերը պիտի ընդարձակէ Արեւելքի մէջ ալ։ Այդ սէնտիքային բոլոր ապահովագիրները, որ Ֆրանսայի մէջ սկսած է գործել և խոշոր գործեր կ'ընէ արդէն, պիտի տարագրուին նաեւ անգլիական մեծ ընկերութեանց կողմէ, այնպէս որ այդ ապահովագրէն ունեցող մը սա առաւելութիւնը պիտի ունենայ թէ երկու անգլ. մեծ ընկերութեանց կողմէ ապահովագրուած պիտի ըլլայ, առանց վիճելի հանգամանք ունենալու։ Մեր թղթակցին ըսածին նայելով, ապահովագիրներու արժէքը չպիտի կրնայ վիճելի հանգամանք ունենալ չըլաբերութիւն դրուելու թուականէն յետոյ։ Ամերիկեան ապահովագրական ընկերութեանց տրուած հարուածը մըն է միթէ։ Այս մասին դարձեալ պիտի խօսինք, երբ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ քաղենք։

ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ ԵՐԶԱՆԿՈՒԹԻՒՆԸ չատ անգամ դժբաղդութեան կը վերածուի այնպիսի անակնկալ ու ցաւալի պատահարներով, որոնք առաջ կուգան երկու ամրներէ մէկուն, և յաճախ այր մարդուն հիւանդանալովը։ Այս դժբաղդութիւնը սակայն կը բազմապատկուի երբ հիւանդութիւնը վեներական է և ուղղակի կ'ազդէ երկու ամոլներուն սերնդագործութեան ու ծննդաբերութեան։

Շատեր իրենց երիտասարդական տափանքներուն հետեւանքով կ'ենթարկուին ծննդային գործարաններու ծանր հիւանդութեանց և անոյշի կը գտնուին անոնց դատմանումին, ինչ որ ոչ միայն իրենց կեանքը կը թունաւորէ, այլ և իրենց ամբողջ ընտանիքին։ Իրաւ է որ մեղանչելը ամօթ է և այպանելի, բայց այդ մեղանչումին հետեւանքը ծածուկ պահել ու ա՛լ աւելի յոռի դրութեան մը ենթարկուիլը ա՛լ աւելի քրէական մեղք է։ հետեւաբար ծննդական գործարաններու հիւանդութեանց ամէն տեսակին ենթարկուողներ, թէ՛ հինգած ըլան անոնք և կամ թէ նոր, պէտք է փութան Տօքթ. Դաուլօ Ցակոբեանի, որ անվիճելի մասնագիտութիւնը ունի այս կարգի հիւանդութիւններու ամէն տեսակները վերջնականապէս և հիմնապէս բուժելու։ Տօքթէօրը յարգելով ընտանեկան սրբութիւնը ու երիտասարդներուն պատիւը, բացարձակ գաղտնապահութեամբ կը դարմանէ իրեն դիմողները ո՛ր տեղի ու հասակի ալ պատկանին անոնք։

Կը գտնուի Կէտիկ Փաշայի գլուխը Պ. Պէրպէրեան դեղարանը ամէն օր կէս օրէ առաջ։ Իսկ կէս օրէ վերջ Պաղչէ-Դարու Մէրամէթճեան դեղարանը։

ՃՈՇԻ ԱՏԵՆ մի՛ միայն Զիթլիի հանքային ջուրը խմեցէ՛ք։ Դժուարամարսութիւնն, կաթուածի, Սուաղախաի, և այլնի դէմ։ Անգալդաւելի, ամենազդեցիկ։

Ա.ԶԴ. — Վաճառատուններու մէջ պաշտօնավարելու համար տեղական լեզուներու տեղեակ փորձառու երիտասարդ բլաբէ-հաւաքիչներ (placier-encaisseurs) կը փնտռուին։ լաւ յանձնարարական անհրաժեշտ, որոշ ամսական թոչակ և Քօմիսիոն պիտի վճարուի։ Դիմել ամէն օր ժամը 10էն մինչ կէսօր (Հ. Ե.) Թարագճըլար Պիրաէրլէր խան թիւ 2։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՆԱՆԿՆԵՐ.— Պոլսոյ առեւտր. Բ. դատարանը սնանկ հռչակեց, Բերա, Քասրիսթան ճատտէսի, նպարավաճառ Ֆիլիբ Քասիտորուլոսը։

*** Էսկիշէհիրի առեւտր. դատարանը սնանկ հռչակեց Քէօբրիլ Պաշրի ջրաղացին տէր և վաճառական Խրիսթօ և Քոսթանթի Բէսոն։ Դատարանին անդամ Ալի Ուլվի էֆ. ժիւտ քօմիսէր, իսկ վաճառական Զէյթունն զատէ Թէվֆիք պէյ, դրամատէր Եանի Քիւհա էֆ. և փաստաբան Բասիրի էֆ. առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

*** Դոնիայի նախադատ ատեանին պատժական ճիւղը մնանկ հռչակեց Ազիզիէ ճատտէսի հաստատուած վաճառական Թաթեան Աւետիսը։ Դատարանին անդամ Վիանոս էֆ. ժիւտ քօմիսէր և փաստաբան Ռիւշտի ու Հըֆզի էֆ.ները առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

*** Ատանայի առեւտր. դատարանը սնանկ հռչակեց Սաճ Պէյէթէն հաստատուած մանիֆաթուրայի վաճառական Խաչատուր Աւետիքեանը։ Դատարանին մնայուն անդամներէն Մահմուտ էֆ. ժիւտ քօմիսէր, իսկ փաստաբան Լամի էֆ. առժամեայ սէնտիք կարգուեցան։

ԳՈՂ. ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐ.— Ա.Ֆ. Դարբահիսարի նամակատունը յանձնուած էին ակէ առաջ 450 ոսկինոց երկու դրամածրարներ։ Այս ծրարները անհետացած ըլլալով, խիստ քննութիւն մը բացուեցաւ և ծանր ապացոյցներ գրաւեցան նամակատան տնօրէնին՝ Ալի էֆ.ի և քարտուղար Շէվքէթ էֆ.ի մասին։ Այս երկու պաշտօնեաները պաշտօնանկ եղան և դատի քաշուեցան։ Միջոցներ ձեռք առնուեցան որ հատուցանեն ատոնք իրենց գողցած դրամը։

ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԹԻՒՆ. — Տիարպէքիրի պաշտօնաթերթը կը ծանուցանէ թէ ձէզրէի Երկրագործական Պանքային հաշուակալութեան քարտուղար Հիսէին Վէհպի էֆ. որ խարդախութեամբ գողութեան յանցանքով մեղադրուած էր դատապարտուեցաւ 5 տարի բերդարգելութեան, իր ասիճաններէն և պատուանշաններէն զրկման, ինչպէս նաև իւրացուցած գումարին կրկինին՝ 32,500 ղրուշին հատուցման։ Նոյն ճիւղին պետ Ապտիւլ Բէրիմ էֆէնտի, որ անհոգութեամբ յանցաւոր ճանչցուած է, դատապարտուեցաւ 3 ամիս բանտարկութեան և պաշտօնանկութեան։

*** Տանտրնինգական օր բանտի դատապարտուեցան Ռուբէն և Միքէ որոնք Արթաքին ծեծած էին։ Ոսկի մը տուգանքի Ֆէրիտիյէ բնակող Նիքոլի որ ծեծած էր Մաքրուին։ 50 ղրշ. տուգանքի Թօփհանէցի Շիւքրի որ Միսաքի սրճարանին ապակիները կոտրած էր։

ԽՐԱՄ.—Ռուսիայէ ցորեն բերուցած Մէրի Թոմաս անգլիական չոգենաւը խրեցաւ Զունկուլտաքէն 20 մղոն հեռու, Ֆիլիսի առջեւ։ Նաւաձիգներ գացին ազատելու զայն։

ԿԵՂԾ ՀՐԴԵՀ.— Երէկ առտուան դէմ հրդեհ ծագած էր Գատրգիւղի կողմը։ Ասիկա կեղծ հրդեհ մըն էր, որովհետեւ իրապէս հրդեհ չէր։ ՖէնէրՆոլուի մէջ, երկաթուղիի գործաւորներուն վառած տաշեղները հրդեհի մը պատրանքը ընծայած էին։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ԿԵԱՆՔԻՆ.—Հանի Ահմէտ և Մուհսին անուն երկու անձեր նախկնթաց դիշեր Ղալաթիա, Նիքոլաքիի պանդոկը գացին պատկեցան։ Մինչ անոնք քունի մէջ էին, պանդոկի սպասարկուները Գրիկոր և Օնիկ, եկան կամացուկ մը չորթեցին անոնց քսակները և փախան, սակայն շուտով ձեռք տուին իրենց օձիքը։

*** Սալիհ անուն մէկն ալ նոյն օրը Ղալաթիա, Զապէլի հանրատունը գնաց։ Դիշերուհի մը առաւ քովը, և նախ սկսան իրենց գլուխը տաքցնել։ Ետքը մինչև տաքերը տաքցնելու համար Սալիհ առանձնացաւ։ Եւ սակայն երբ դուրս ելաւ, տխուր իրականութիւն մը զինք ցնցեց։ Կիները, ա՛յդ ժպտաչուրթն դիշուհիները, գողցած էին իր 2 ոսկին և 24 մէճիտ դրամը։

ՅԱՒԱԳԻՆ ՄԱՀ ՄԸ.— Առջի օր ցաւագին արկած մը պատահեցաւ Թէւֆիգ նոր թերթին խմբագրատան մէջ։ Վասիլ անուն վաճառանդործ երիտասարդ մը, 25 տարու, երբ խողովակներ կը զետեղէր, ինչպէս եղաւ բռնուեցաւ մեքենային գլանէն և հոս հոն զարնուելով մահացու կերպով յօշոտուեցաւ։ Վասիլ հիւանդանոց տարուեցաւ, ուր մեռաւ։

ԱԻԱՁԱԿ.— Փախստական աւազակ Մազկերոցի Ճահիլ Օղլու Մուսթաֆա հալածուելով դինուորներէ, ձերբակալուեցաւ Տէրսիմի կողմերը։

ԱՆԱՌԱԿ ՏՂԱՌ.— Վեց Թուրք աղաք, առջի օր Ֆէրիգիւղի կողմը պարտէզ մը գացած էին թռչուն որսալու։ Պահապանը ուզեց վտնտել զանոնք, բայց անառակները ամէնքը միացան և դանակով վիրաւորեցին մարդը։

*** Գաբրմ Փաշա բնակող Ճանպազ Հասանի տղան Իպրահիմ վիրաւորեց բեռնակիր Մուհարրէմը։

ՈՃԻՐ.—Առջի դիշեր, ոստիկանութիւնը Սամաթիոյ մօտ երկաթուղիի դիծին վրայ գտաւ երկու հոգի, ծանրապէս վիրաւոր։ Հարցաքննուելով ըսին թէ անուններն Հիւսէին և Ալի է, սայլապան և զիրենք վիրաւորած են անծանօթ մարդիկ։ Իբր ոճրագործ ձերբակալուեցան Ցակոբ և Գրիգոր անուն երկու հոգի։

ՀՐԱՁԷՆԻ ԱՐԿԱԾ.— Փաշա Պաղչէի ապակեղէնի գործարանին մէջ, Բաթօ անուն Խրլաթը, երբ հրազէնը կը խառնէր, յանկարծ կրակ առաւ և գնտակը մխուեցաւ Վիքթոր անուն տղու մը։ Վիքթորի վէրքը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԴԻԱԿ.—Տարտանէլէն կը գրեն մեզի թէ մօտակայ Գուրչունլու գիւղին չրջակայքէն դիակ մը գտնուած է։ Քոսթանթի անուն 60 տարու մարդ մըն էր, որուն գլուխը ճեղքուած էր կացինով մը։ Տեղական իշխանութիւնը կը փնտռեն այս խուժդուժ սպանութեան հեղինակները։

ԲԵՂՄՆԱՒՈՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Նազիլիի մէջ Ցոյն կին մը երեք դաւակ մէկէն պարգեւեց ամուսինին։ Երեքն ալ մանչ և քաջառողջ։

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 8 Հոկտ.— Լոնտոնի Լօրա Քաղաքապետը երէկ Էլիզէի մէջ ընդունուեցաւ Նախագահ Ֆալիէի և նախարարներուն կողմէ։ Այս առթիւ Մ. Ֆալիէռ բաժակ դարձուց Անգլիոյ և իր վեհապետին համար, և ի վեր հանեց Ֆրանսայի սիրալիր զգացումները Անգլիոյ հանդէպ։ Իրիկունը Լօրա Քաղաքապետը Քաղաքապետարանին մէջ ներկայ գտնուեցաւ Բարիզի Քաղաքապետութեան կողմէ տրուած հացկերոյթին, որու մէջ ելոյթ ունեցաւ բաժանիւ Բաժանիւ Սամաթիոյ մօտ երկաթուղիի դիծին վրայ գտաւ երկու հոգի, ծանրապէս վիրաւոր։ Հարցաքննուելով ըսին թէ անուններն Հիւսէին և Ալի է, սայլապան և զիրենք վիրաւորած են անծանօթ մարդիկ։ Իբր ոճրագործ ձերբակալուեցան Ցակոբ և Գրիգոր անուն երկու հոգի։

ՀՐԱՁԷՆԻ ԱՐԿԱԾ.— Փաշա Պաղչէի ապակեղէնի գործարանին մէջ, Բաթօ անուն Խրլաթը, երբ հրազէնը կը խառնէր, յանկարծ կրակ առաւ և գնտակը մխուեցաւ Վիքթոր անուն տղու մը։ Վիքթորի վէրքը ծանր ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ԴԻԱԿ.—Տարտանէլէն կը գրեն մեզի թէ մօտակայ Գուրչունլու գիւղին չրջակայքէն դիակ մը գտնուած է։ Քոսթանթի անուն 60 տարու մարդ մըն էր, որուն գլուխը ճեղքուած էր կացինով մը։ Տեղական իշխանութիւնը կը փնտռեն այս խուժդուժ սպանութեան հեղինակները։

ԲԵՂՄՆԱՒՈՐ ԿԻՆ ՄԸ.— Նազիլիի մէջ Ցոյն կին մը երեք դաւակ մէկէն պարգեւեց ամուսինին։ Երեքն ալ մանչ և քաջառողջ։

— Խորհրդարանը Հոկտ. 25ին պիտի բացուի։

ԲԵՌԼԻՍԳՈՒԻԿ.— Քաղաքիս լաւատեղեակ չրջանակներուն մէջ կը հաւատուի թէ կոմս Վիթթէ և Մ. Ռուչիտ Ֆրանքֆորդի մէջ պարտքի փոխոխման մը վրայ բանակցած են։ Կոմս Վիթթէ ամսոյս վերջը Բեռլին պուրկ կ'ապասուի։

—Ռուս արտաքին գործոց Նախարար կոմս Իզվոլսքի Պերլինէն պիտի անցնի և պիտի տեսակցի գերման վարչապետ իշխան Պիւլովի հետ։

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ Նախարարները գումարուեցան և խիստ միջոցներ ձեռք առին բողոքող եպիսկոպոսներուն դէմ։

ՎԻԵՆՆԱ.— Անգլիոյ առեւտրական Սենեակներու քսան անդամները առջի օր հոս հաւաք, և չատ սիրալիր ընդունելութիւն մը գտան Աւստրիացի վաճառականներու կողմէ։

ԹԱՆՃԵՐ.— Մարոքի կառավարութիւնը երկաթուղիներու երկու ծրագրեր կ'ուսումնասիրէ մէկը Մելիլայէն մինչև սահմանագլուխ, և միւսը Սաւդայէն Թեզուան։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թայմզ խօսելով Հէնլոէ իշխանին յիշատակներուն հրատարակութեան վրայ, կ'ըսէ թէ չի հասկցուիր թէ ի՞նչ պատճառներով հիմա յարմար դատուած է կատարել այդ հրատարակութիւնը։

ՀՌՈՄ.— Օսեռվատորէ Ռոմանօ, Վատիկանի օրգանը, մեծադղորդ յօդուած մը կը հրատարակէ Հօէնլոէ իշխանին յիշատակներուն վրայ, և կ'եզրակացնէ թէ Պիզմարք իշխան չատ տխուր դեր մը խաղացած է, մինչ բացայայտ կը ցոլանայ Վիլհելմ կայսր ապաշնական ուղղամտութիւնը։

ՍՕՖԻԱ.— Կառավարական չրջանակներուն մէջ կը հաւատուի թէ Պուլկար կառավարութեան և Ֆրանսացի սեղանաւորական խմբակներուն միջև բանակցութիւնները կը շարունակուին, պուլկար պարտքի փոխոխման և նոր փոխառութեան մը հրապարակ հանման վրայ, և կը յուսացուի որ ի մօտոյ գոհացուցիչ ելք մը ունենան։

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհելմ կայսր երէկ Պոնի մէջ նախագահեց Վիլհելմ Ա. կայսր անուան կանգնուած յիշատակարանի մը բացման։

ՄԵՍԻՆԱ.— Սոսկալի թաթառ մը ինկաւ քաղաքին վրայ, և մեծ վնասներ պատճառեց։ Նաւահանգստին մէջ նաւ մը ընկղմեցաւ։ Քաղաքին մէջ մէկ քանի հոգի վիրաւորուեցան։

ՆԱԲՈՒԼԻ.— Տիզմի հեղեղ մը հոսեցաւ Թորրէ տէլ Կրէգոյի մէկ մասին վրայ։ Երկու հոգի մեռաւ։

ԲՈՒԻՆԱԴԱՈՒՆ. — Անգլիական չոգենաւ մը որ Բէնարթէն Պոսքէն կ'երթար, հոս եկաւ։ Իր ճամբորդներէն 3 հոգի մեռած են, և 4 հոգի հիւանդ, որոնց վիճակը ծանր է։ Կը կարծուի թէ քոլերայէ բռնուած են։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ԲՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ Օ.Ո.	102.—
Երէկուան բարձր գինը »	102.06½
» էն վար գինը »	101.38

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ ֆր.	146.50
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ »	146.25
Երէկուան էն բարձր գինը »	146.75
» էն վար գինը »	146.25

Շիրքէթը Խայրիէ Օ.Ո.	40.50
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ Օ.Ո.	5.25
Միտիլլիի Պանքա	5.75
Սելանիկի « ֆր.	173.
Քամէրսիալ Ա. Ո.	9.03
Քարաաու Բրէվիլիէժիէ ֆր.	167.—
» Օրիանէա »	157.—
Իզմիրի քարափ »	595.—
Օսմ. Ապահով. Ընկ. Օ. Ո.	4.50
Ժիւխսանս Թրամվայ » »	6.20
Թրամվայի բաժնեթուղթ »	11.—
» պարտաթուղթ ֆր.	491.—
Տէրքոսի ջուրի ընկ. »	317.—
Անատօլ. Երկ. բաժնեթ. Ա. Ո.	18.27½
Քարտի Կ. Պոլսոյ ֆր.	452.—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիքա. 1886	329.50
» » » 1903	267.75
Թրանսվալ	56.25

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն ֆր.	265.—
Պանք Նաս. Կրէս. »

Հիշդ ուզածնիդ !! Հիշդ փնտռածնիդ

ՁՈՐԵՔԼԵԶՈՒԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԻ

ՀԱՑԵՐԷՆ ԳԱՂ., ԱՆԳԼ., ԳԵՐՄ.,

Զ. Տ. Ս. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Գնահատուած ծանօթ լեզուագէտներէ

ԿԸ ՊԱՐՈՒՆԱԿԷ ԵՐԵՔ ՄԱՍԵՐ

Մասն Ա. — Բառագիտութիւն,

Մասն Բ. — Խօսակցութիւններ այցելութեան, գնման, վաճառման ժամանակ, այլ և այլ արհեստաւորաց հետ, ճամբորդութեան մէջ, և. նման.։

Մասն Գ. — Նամակներ, տոմսեր, ընկալագրեր, հրաւիրագրեր և վաճառականական թղթակցութիւններ։

Սոյն կարեւոր գիրքը, որու օգտակարութիւնը անվիճելի է, կուգայ մեր մէջ պակաս մը լեցնելու, մասնաւոր խնամով պատրաստուած ըլլալով. ամէն տեսակ խօսակցութիւններ գրուած են իրենց կարեւորութեան կարգաւ։

Ամէն ուսանող պէտք է անպատճառ հատ մը ունենայ գրպանը սոյն գիրքէն. խօսակցութիւն սորվելու համար, ուսանողներու համար այնքան կարեւոր է որ Զորեքլեզուեան չունեցող աչակերտ մը կամ աչակերտուհի մը անկարելի է որ ճիշդ խօսակցութիւն մը կարենայ սորվիլ։

Ամէն վաճառական, ամէն խանութպան, ամէն գրագիր պէտք է հատ մը իր գրասեղանին վրայ ունենայ այս օգտակար գիրքէն, որպէս զի Եւրոպացի յաճախորդի մը հետ կը տեսնուի կամ կը թղթակցի, դժուարութիւն չքաշէ։

Ամէն ուսուցիչ պէտք է հատ մը ունենայ իր գրպանը սոյն գիրքէն, իբր յաւելատետր և առաջնորդ։

Զորեքլեզուեանը ի մի բան օգտակար և պիտանի է ամէն հասակի, ամէն կարգի անձանց համար, ըլլան առևտրական, ըլլան իգական սեռէ. պէտք չէ որ տուն մը գտնուի որ չունենայ այս օգտակար գիրքէն։

ԷՋ 320. — ԳԻՆ 12 ԴՈՒՀԵԿԱՆ

Եթէ տակաւին առած չէք, այսօր իսկ պէտք է հատ մը առնէք։

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմը բոլոր գրավաճառաց քով, Ղալաթիա Նախկին Վրոյրի վաճառանոցը, Բերա Վայսի թղթավաճառանոցը և Սբլանտիսի քովի լրագրավաճառին քով։

5—15

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԹՈՄԱԹԼԻ ՓԷԼԻՊ

ԹԱՐԳՄ., ԱՆՆԱՐԱՏ, ՄԱՐԳԱՐԻՏ

ԽԱՉԻԿ ԹՈՎՄԱՅԵԱՆ

Կեդրոնատեղի՝ Խասրոնբար, Եենի խան, թիւ 19։

Մասնաճիւղ՝ Ղալաթիա, Եիւխէք գալտրրմ, Իզմիս Օթել, թիւ 47։

Այս վաճառատունը, որ 20 տարիէ ի վեր Կ'զբաղի թոմաթէսի փէլիքի պատրաստութեամբ, այս տարի եւս յատկապէս և մեծ խնամով տեղական ընտիր թոմաթէսէ պատրաստած է հատմամբ և մաքուր բէրեթ, մասնաւորապէս ընտանիքներու համար։

Սոյն բէրեթները յանձնարարելի են թէ՛ իրենց մաքուր պատրաստութեանը և թէ գիներու չափաւորութեանը համար։

Իւրաքանչիւր մէկ օխանոց թիթեղեայ տուփը կ'արժէ 5 ղրուշ։

Կեղծերէն զգուշանալու համար ուշադրութիւն ընել տուփերու վրայի Խաչիկ Թովմայեան մարքային։

Կը գտնուի նոյնպէս հետեւեալ տեղերը.— Բերա, Շիտակ ճամբայ, Թոքաթլեանի կից ծխավաճառ Գ. Կիւլէրեանի քով. Մբսբր Զարչլի Պալըգ Բազարի դուռը, Թիւ 21 և 7 աթթար հաճի Հիւսնի պէյի վաճառատունը։ Պալըգ Բազար, Թանմիզ փողոց, Թիւ 62, նպարավաճառ հաճի Մէհմէտ էֆ.ի քով։

Կը գտնուի նոյնպէս բոլոր գլխաւոր նպարավաճառատուններու մէջ։ 1—20

ՇԱՔԱՐԱՎԱՃԱՌ

ՎԻՕԼԷԹԱ

Նոր խանութ բացած է Ղալաթիա, հին Վոյվոտայի կից, Նո. 91 և Եւրոպայէն բերել տուած է զանազան շաքարեղէններ և անուշեղէններ՝ վերջին նորաձեւութեան և ճաշակի համեմատ, համեղ և թարմ։

Այսպէս, կը գտնուին միւսայ վաճառատան մէջ ՊՕՆՊՕՆՆԵՐ, ՇՕՔՕԼԱՆԵՐ, ՖՐԻՒԻ ԿԱՍԷ, ՖՕՆՏԱՆ և.ն. և.ն., իսկ հարանիքի համար՝ գեղեցիկ և ճաշակաւոր մոմեր և ամէն տեսակ բաղդաչաքարներ և այլն, որոնց ցուցակը անգամ մը աչքէ անցնողը կրնայ գաղափար կազմել գիներուն անհամեմատ աժանութեանը մասին։

Հարսանեկան ծաղկեզարդ մոմ՝ 3 քանոց, մէկ քօղք, և կիրանթա, զոյգ մը կիսակոչիկ, զոյգ մը ձեռնոց, 20 տրամ արծաթթել այս բոլորը միմիայն 120 ղրշ.։ 25—6

Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՌ

Քարլօ էֆ. Անտամեան, հաստատուած Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 103, ծանօթ է իբր առաջնակարգ կոշիկի գործարանատէր և 1903ի Աթէնքի միջազգային ցուցահանդէսին մէջ պատուոյ վկայական առած է։ Կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ ընտիր և առաջնակարգ նիւթերով և նորը ճաշակով պատրաստուած ամէն տեսակ կօշիկներ ունի այրերուն համար, 60 ղրուշի գինով։ Կայ նաև կիներու համար խիստ գեղեցիկ ոտքեր և տղոց համար կօշիկներ։ անդուֆիներ և այլն։

ԶԸՐԱԱԹ ՊԱՆՔԱՍԸ ԲԻՑԱՆՔՈՍԸ

ՀԱՄԸԼԱԹԸ ՄՈՒՀԱՃԻՐԻՑՆԻՆ ՄԷՍԱՐԻՖԸ ԻՍՓԵԱՆԻՑԵՍԻՆԷ ՄԱԽՈՒՌՈ ՏԸՐ

Իբրահիմէէր Տէրսաասէթսէ Զրաաթ Պանքասը իտարէի մէրքէզիյէսիյլէ Քէօբրիսէէի բիանքօ շիպէսինտէ վէ Օսմանլը Պանգասընտան վէ թաբրալարտա մէզգիր պանգալար շիուպաթրնտան թէէտիյէ օլունուր.

ՏԷՕՐՏԻՒՆԶԻ ՔԷՇԻՏԷ Ի ԲՇՇՐԻՆԻ ՍԱՆԻ 322 ԹՈՒԻԽԻՆՏԷ ՏԷՐՍԱՍԷԹՏԷ

Թիճարէթ վէ Նաճաա նէզարէթը նէլիլէսի տարէսպիտէ ալէնէն իճրա իտիլէնէէ տիր։

ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ՄԷԶՄՈՒՐԸ ԱՏԷՏԻ 175,000

ԻՔԲԱՄԻՅԷ ԳԱԶԱՆԱՃԱԳ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏԻ 35,000

ՊԻՐԻՆՃԻ ԻՔԲԱՄԻՅԷ 300,000 ՂՐՈՒՇ

Ձնձի իքրամիէ	Յինձի իքրամիէ	Վինձի իքրամիէ
100,000 ՂՐՇ.	50,000 ՂՐՇ.	20,000 ՂՐՇ.

ԻՔԲԱՄԻՅԷԼԷՐԻՆ ԱՏԷՏ Վէ ՄԸԳԾԱՐԸ

1	Ատետ	300,000	Ղուրուշ իքրամիէ			
1	»	100,000	» »			
1	»	50,000	» »			
1	»	20,000	» »			
6	»	60,000	» »	պէհնէի	10,000	ղուրուշ
10	»	50,000	» »	»	5,000	»
20	»	40,000	» »	»	2,000	»
60	»	60,000	» »	»	1,000	»
400	»	200,000	» »	»	500	»
3000	»	240,000	» »	»	80	»
31500	»	630,000	» »	»	20	»
35,000		1,750,000				

Քէչիճէ մուամէլէսի Զրաաթ Պանգասը Մէհլու Իսարէսի հէյէթիյլէ մուհաֆէզէսի վէ Մալիյէ նէզարէթը մէլիլէսիյլէ Տիվանը Մուհասէպաթտան վէ Օսմանլը Պանգասընտան թարին օլունան զէվաթ հուզուրընա իհրա օլունուպ, գազանընան իքթսատիյէրը պիր կէօնա թէնզիլատ իհրա իսիլմէքտիպլէ՝ թէմամը թէմամընա վէ մէհիսի 20 զուրուշ հիսասպյլա թէէտիյէ օլունանաղը կիսի քէչիսէ էնասրնտա տոսի հէր կիւն չէքիլէն նամէրօլար էրթէսի կիւնիւ կոզէթալալա իլան իսիլմէնէք տիր։

Պիլէթլէր՝ Տէրսաասէթսէ Զրաաթ Պանգասը իտարէի մէրքէզիյէսի իլէ Քէօբրիսէէքի բիանքօ շիպէսինտէ վէ պիլ ումում սարթիպարտա վէ թաշրտա Զրաաթ Պանգասը շիպէ վէ սանդիգլարը իլէ Օսմանլը Պանգասը շիպէլէրինտէ ֆիրուխթ օլունուր. թամ իրիսպարյլա 25 սանտ պիլէթ ալան քիմսէյէ 100ատ ալթը իքրամ իսիլիր, վէ թարիխը քէչիրմէսէն պիր կիւն էվվէլինէ գատար իյատ օլունան պիլէթէր իսթիրսա օլունուպ պէտէլի կէրի վերմիր։

ԹԱՄ ՊԻԼԷԹԻՆ ԳԻՆԱՐԸ	ՆԷՍՕՍ ՊԻԼԷԹԻՆ ԳԻՆԱՐԸ
1 ԱՏԷՏ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՑԷ	ԵԱՐԸՄ ՍԻՄ ՄԷՃԻՏԻՑԷ

Քէչիճ տէֆթէրի էէբիւնիւ	Մինագատա պէտէլի
67720	65000 Պէյքօզտա Շապանիչէ տէրկեանը չէրիֆինին մէսարիֆը ինչաֆէսի
54660	50000 Թօփգապուտա քեսին Պայազիտ աղա ճամիի չէրիֆինին մէսարիֆը թամիրիյէսի
32550	31000 Թօփխանէյէ քեսին Նասրիյի ճամիի չէրիֆի իմամը սանիսի մէշրութիյէ խանէսինին մէսարիֆը ինչաֆէսի
27922	26000 Զարչէնպիտէ քեսին Ֆէթհիյէ ճամիի չէրիֆինին մէսար.թամիր
18785	18000 Դումգապուտա Թավշի Սիւլեյման աղա ճամիի չէրիֆինին »
15245	14900 Հասէքի Սուլթան մէքթէպինին մէսարիֆը թամիրիյէսի
11635	11300 Սթէֆտասա Նէսլիչան Սուլթան ճամիի չէրիֆինին »
10226	10000 Քասըմ Փաշատա Սահհաֆ Մուսալլահէտտին ճամիի չէրիֆինին »
7481	7200 Քարակէօմրիւքսէ Նուրէտտին ճէրրահի տէրկեանները »
6873	6500 Մէվլանէյէ Գափուսընտա Եվլիա Մէհմէտ էֆ. ճամիի չէրիֆինին
6690	6400 Ֆաթհիյէ Թէֆիմմէի սանիյէ մէտրէսէսինին մէսարիֆը թամիր.
5984	5700 Ճէնէթմէքեան Սուլթան Սէլիմ խան հազրէթլէրի մէքթէպինին
5498	5200 Մէվլանէյէ Քարսընտա քեսին քեթիխա Մուրատ ճամիի չէրիֆի մուհաֆիզ աղա տիվարընին մէսարիֆը թամիրիյէսի
5248	5000 Քասըմ Փաշատա Թէֆիմմէ Քասը Մէհմէտ էֆ. ճամիի չէրիֆինին
4740	4500 Սուլթան Ահմէտ ճամիի չէրիֆի հավլուսընտա պուլունան սութրաշխինին մէսարիֆը թամիրիյէսի
4728	4500 Բուսմէլի Հիսարընտա Ալի Փէրթէկ ճամիի չէրիֆինին »
3987	3800 Մահմուտ Փաշատա վէլի » » »
2932	2800 Էյուպտա Ապուիբրահիմ էֆ. թիրպէսինին »
2817	2700 Քիւչիւք Մուսթաֆա փաշատա խանէսի քէթխիւտասը Իսմայիլ աղա մէքթէպինին մէսարիֆը թամիրիյէսի
2805	2700 Իւսկիւտարտա Սօլաք Սինան » » »
2223	2100 Զարչէնպիտէ Մէհմէտ աղա մէտրէսէսինին »
1732	1700 Լալէլի ճամիի չէրիֆինին չէքբէճի գարուսը իւզէրինին »
1237	1200 Պաղչէ Գարուսընտա Եէնի ճամիի չէրիֆ հավլուսընտա քեսին գուլունուն մէսարիֆը թաթիրիյէսի
1008	990 Կօսքասա Բաղրզ բաշա մէքթէպի սբրաարընին մէս. թէճարտ.
1295	1200 Կօսքասա Բաղրզ բաշա քիւթիւպխանէսինին » թամիրի.

Եվգաֆը Հիմայուն խաղինէսինէ թամիր վէ ինչա իթտիրիյէճէք օլան պաղէատէ մուհարրէր մահալլէրին քէչի տէֆթէրլէրի մուճիպլինէ մէսարիֆը թամիրիյէ վէ ինչախլէրի պիլմինագասա հիզմարընտա մուրագամ պէտէլաթ իլէ թալիպլերի էօնտէլէրինտէ օլտուղընտան, վէ զիքր օլունան մահալլարը մէսարիֆը թամիրիյէ վէ ինչախլէրինին վէ Թըրինը էվվէլին 4ինճի չարչէնպիչի կիւնինէ գատար մինագասալարընը իհրասրյա հէր գաչ բարա վէ 3 կիւն զարֆընտա էսմանը 10000 ղրուշա գատար օլանլարը 100ատ 5 վէ 10000 ղրուշտան 25000 ղրուշա գատար օլանլարտան 10000 ղրուշը իչիւն 100ատ 5 վէ իւսթ թարֆը իչիւն 100ատ 3 վէ 25000 ղրուշտան ֆազլա օլանլարը տա քէզալիք 10 պին ղրուշ իչիւն 100ատ 5 վէ 15 պին ղրուշ իչիւն 100ատ 3 վէ ֆազլասը իչիւն տոսիսի 100ատ 2 թէնզիլ գապուլըյլա իհալէի գաթիխէլէրինին իհրասը մուգարրիր պուլունտուղընտան, քէչի տէֆթէրլէրինի կէօրմէք վէ մինագասայա տոսիսլ օլմագ արզուսընտա պուլընանլարը 100ատ 10 նիսպէթինտէ թէէմին ագչէլէրինի վէ եսխատ իգթիտարը մալիէրինի միւպէյին միւսատագ քէֆալէթնամէլէրինի միւսթահրպէն էյտամը թաթիրիյէտէն մասատա հէր կիւն սաաթ 10ա գատար մէճլիսը իտարէի իվգաֆա միւռաճասաթ էյլէմիէրի։

27 իյլուլ 322 3—3

ԷՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ԳՕԳՈՒՍԸՁ ԻՆԿԻԼԻՋ ՄՈՒԹԱՄՊԱԼԱՐԸ

NORTH BRITISH RUBBER Co. LTD. TRADE MARK EDINBURGH

Ինկիլիթերանը էտինպուրկ չէհրինտէ քեսին մէշհուր Նօրա Գրիթիչ Բիւլպէր վէ չիւրէքեանը նամ ֆապրիգա մամուլաթընտան թէրազիի վէ արսան մարգալը վէ ատի մուշամպալար միսիլու բայահի կէրիհէէն արի զայէթ մէթին վէ գօգուսընդ Ինկիլիզ մուշամպալարը պու տէֆա վիրուտ իթմէքլէ, Սուլթան Համամը ճիվարընտա Թօրալեան խանընտա 34 նումէրօլը էլպիսէ մաղազասընտա վէ Էմիրնէտ Զարչուսընտա 94 վէ 97 նումէրօլը Բավլաքի էտամանթիսիս մաղազասընտա մէթանէթ վէ մուգավէմէթինէ նիսպէթլէ էհվէն ֆիսթլա սաթըլմագտա տուր։ 10—5

ԷՆ ՊԻՐԻՆՃԻ ԼԱՍԹԻՔԼԵՐ

Պու տէֆա թէրազի վէ արսան մարգալը լասթիքլեր ղայէթ ոաղլամ եափըլմըշ օլուպ, հէր լասթիքճի տիւքքանկարընտա սաթըլմագտա տուր։ Միւպայասա իսէճէք էհալիի միհթէրէմ պալատէքի մարքա լասթիք կալօշարընտան պիր տէֆա թէճրիպպէ իթմէք իւզրէ ալտրքլարընտա ասլա սաիր լասթիք գուլլանմայաճագլարընա շիւրէհ եօք։

20—5

ՏԷՕՅՉԷ ՕՐԻԱՆԹ ՊԱՆՔ

ԱԼԷՄԱՆ ԱՆՕՆԻՄ ԳՈՒՄԲԱՆԻՍԸ

Սէրմայէսի 16,000,000 մարգ (20 000 000 ֆրանք)

ՊԷՐԼԻՆ, ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ, ՊՐՈՒՍԱ, ԻՍՊԷՆՏԷՐԻՑԷ, ԳԱՀԻՐԷ, ՀԱՄԲՈՒՐԳ։
Տէրսաասէթ Ալէման գօնսօլաթսընտա մուգայէտ (1906 յունվ. 31ատ)

Տրէզտնէր Պանգ, Ա. Շաֆհաուզէնտշէր Պանքֆէրսան վէ Նացիօնալ Պանգ Ֆիւր Տէօյչլանտ թարաֆընտան մուէսսէս

ՄԷՐԻՔԶԸ ԻՏԱՐԷՍԻՆ ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՃՎՕՏԱ ՀԱՏՏԷՍԻՆԻՏԷ ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ։ ՍԹԱՆՊՈԼ ՇԻՐՊԷՍԻՆ ՏԻՎԻՐԶԱՏԷ ԽԱՆ։

Գացա սասթը հէր կիւն ալաֆր. սաաթ 9½տան 4է գատար
Ճուսա կիւնլէրի » 9½տան 1է գատար։

Մէզքիւր պանգանըն թասարրուֆ գացասը տախի օլուպ, պու գացայա բարա թէվֆի իսթէյէրէ 1000 լիրայա գատար օյան մէպալիզ իչիւն 3½ %, 1000 լիրատան ղիյատէ մէպալիզ իչիւն 3 % ֆայիզ իթա էյլէյօր։

Պունդնյա պէրապէր, պանգա՝ քէյֆիյէթի էվվէլէէ մահալլի կաղէթալարա իլան իթիմէդ չարթը իլէ ֆայիզին մըզտարընը թէզեիսա վէ եա թենզիա իթմէք սէլահիյէթինի մուհաֆաղա էյլէր։ Թէվֆի խիլէն մէպալատան 200 լիրայա գատար օյան մէպալիզ՝ իսթէնիլտիկի զէման կէրի ալընապիլիր։ 200ատէն 1000 լիրայա գատար օյան մէպալիզի կէրի ալմագ իչիւն 8 կիւն էվվէլ, 1000 լիրայը մութէճավուզ ագչէյի իսթիրատա իչիւն տէ 30 կիւն էվվէլ պանգայա իխպարը քէյֆիյէթի իթմէք իյմագ իսէր։

Մէզքիւր պանգա՝ Գալաթա Պօրսասը իլէ էճնէպի պօրսալարընա միւթեալիզ սբարրչարը տախի չէրաիթը միւթէտիլէ իլէ գապալ էյլէտիկի կիպի, վէսաթէթիյլէ իչթիրա խիլէն թասվիլաթը էմրը մուհաֆաղասը իչիւն այրընա իւճրէթ ալմագ։

ՀԱԶԱՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

ՀԱԳԻՔԷՅԻ ԵՒ ԷՄՐԻՄԻ ԽԱՑԾՂԱՆԸ

Երբոյէն ներածուած խացծղանի չուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խացծղանը, որ Ցուսնատանի Աբանհարդ Ցուրտանդէսէն արժանիքի արծաթ չքանչանի արժանացած է։ Անուշահոտ է և բնաւ սառնագոյը չքանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, և մասնաւորապէս լանձնարարուած է հանգուրեալ Տօքթ. Թորտանճեան էֆէնտիէ։ Այս խացծղանը եթէ օրէն դպալով մը խմուելիք չուրին իտանելով խմուի, ամէնէ կարգի տարափոխիչ հիւանդութիւններց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։

Արդէպէս կը բուժէ հոգը, հարբանը, ցաւերքի իլուսանքները, պոռնկութիւնը, գժուարաշնչութիւնը, թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մարթի հիւանդութիւնները և ենթադրական գործարաններու հոգնդգաստութիւնը։

Կը ծախուի Մայրաքաղաքի ամէն մեծ դեղատներուն և դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Գ. Գնոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 4—50

ԱՌԻԹԷՆ ՕԳՏՈՒԵՑԷՔ

Մօտակայ ձմրան առթիւ կը յանձնարարենք Ղալաթիա, Մեծ-Միլլէթ խանի Ա. յարկը և 16 թիւը հաստատուած ՆԻԻՎՕԹԻ վաճառատունը։ Այս վաճառատան պարունակութիւնը նորուած և տեսուչն ալ փոխուած ըլլալով, դիմողներուն համար պատրաստ կը գտնուին հոն էրիկ մարդերու, գիներու, աղջիկներու և տղոց համար ամէն տեսակ զգեստ, և այլն։ Ամէն յաճախորդ կը խոստանի այս վաճառատան ծախածներուն ժամանութիւնը, և պաշտօնեաներուն քաղաքաւութիւնը։ Կը գտնուին պլէդներ, ֆանէլա, գուլպայ, թաչկինակ, շատ տեսակ ժանեակներ, ուռանի ծածկոցներ, միաս և այլն։

Ամէն շաբաթ նոր ապրանք կը հանի։ 30—1

ՊԱԼՍԱՄՕԼ

ՊԱԼՍԱՄՈՎ ԲԱՂԱԴՐՈՒԱԾ ԽԱՑԾՂԱՆԻ ՀԻՒԹ

BALSAMOL

Extrait fluide pectorale de Tolu et au goudron composé.

Պալսամօ Ամերիկայի Թուլօ քաղաքին հողերէն բուսնող և միօքսէրսի Թուլօֆերսի անուն ծառին կեղեւներէն հոսող նիւթ մընէ, որ Թուլօի Փէխնկկրսուի. այս նիւթը նորվէկեան հոսակաւոր կաղամախիներու կեղեւներէն գիտականօրէն պատրաստուած բուսական հոսուն իայծղանիներուն նման դեղերէ և բուսական նիւթերէ բաղկացած ըլլալով, պրօնչիթի, հազի դժուարաշնչութեան, և այլն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութեանց համար կը գործածուի, խումբը կը հալեցնէ և չուտով դուրս ելլելուն պատճառ կըլլայ։ Այս դեղը կը պատրաստէ դեղագործ Եօրկի Աբօսթիան։

Կը ծախուի Ունգարիայի կայս. թագաւորական դիմացը գտնուած Սբրա տիւքեանցներու անկիւնը մսավաճառի խանութին քով, Ազէպէր ճատտէսի թիւ 5 Միւրիվէթ դեղարանը։ 10—1

Մէկ տիւին գինն է 5 դահեկան։

ԴԵՂԱՐԱՆ Վ. ՔԷՕՄԻՒՐՃԵԱՆ

Բերա, Մեծ Փողոց թիւ 57, Թագսիմ, Զուանեան Աբարբրմանիչ Ճերֆեր

Պատիւ ունիմ ծանուցանել Ցարգոյ Հասարակութեան որ, տարիէ մը ի վեր հաստատած սոյն դեղարանս, թէ՛ խղճամիտ սպասարկութեան, թէ՛ էշտապահութեան և մասնաւոր դիներու չափաւորութեան շնորհիւ՝ քիչ առանի մէջ արժանացած է ընդհանուրին վստահութեան և համակիր քաջալերութեան։

ՄԻՋԱՏԱՍՊԱՆ ՓՈՇԻ.— Ցարգելի յաճախորդաց դիւրութեան համար այս ուրգած Ցալմանիչէն յատուկ յանձնարարութեամբ մեծ թանգանակ միջատասպան փոշի բերել տուած ըլլալով, մեծ ու պզտիկ մսանաւոր տուփերու մէջ պատրաստ կը ծախուին, որ վարկենապէս կ'սպանէ և կ'ոչնչացնէ մլուկը (բանիպպիի), լուն (բիրէ) և ուրիշ մրջիւններ։ Առանք կը ծախուին խիստ դիւրատանելի գիներով։

Դեղարանս կ'այցելեն ծանօթ մասնագէտ Բժիշկներ՝ դիմող հիւանդներու կատարելի խնամք հայթայթելու համար։ Իսկ Երեքշաբթի օրերը ձրի դարմանումներ կ'ըլլան։

Դեղարանս կ'այցելէ նաև ամէն օր՝ կանանց երեսի անբնական մազերը՝ (մօրուս կամ պեխ) հիմնապէս անհետացնող կնախաթայէ ՏՕՔԹ. ԲԱՐԱՂԱՄԱՆ, ժամը 7—10 (Ը. Թ.)։

Կը գտնուի նաև կարող Առաջնաթայէ մը՝ որ իրեն դիմողներուն ակռայի բոլոր հիւանդութիւնները կը դարմանէ և արհեստական անթերի ակռաներ կը շինէ։ Դեղարանիս մէջ կը գտնուի նաև այս ճիւղին համար անհրաժեշտ ակռայի փոշի, նաև ատամ ը.ոլոր և առանձին վրձիններ։

Ուստի կը խնդրեմ Ցարգոյ հասարակութենէն որ հաճի պատուել դմեզ՝ փորձով համոզուելու համար մեր հրապարակային խոստումներուն։ 44—50

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԸՆՏԻՐ ՇՕՔՕԼԱՅԻ, ԶՈՒՏ ԳԱՐԱՁ

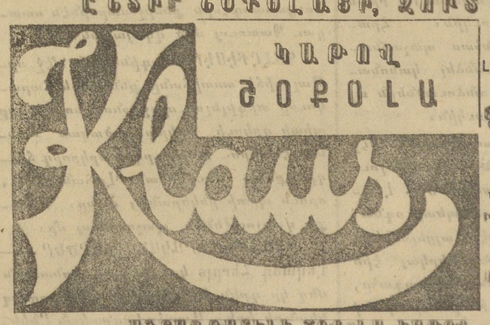

Յ ԳՈՐԾԱՆՈՑ
ԼՕՖԼ (ԶՈՒՌՈՑԵՐԻՍ) ՄՕՐԴՕ
(ՖՐԱՆՍԱ)

ԶՕ ՊԷՔԼԷՐԻՍ
ԵՒ
ՊԱՏԻՈՑ ՎԿԱՅԱԳԻՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆԵՐ
ԻՐԱՒՈՒՔ ԵՒ ԿԼՈՒՆՈՒՆ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՅՆԵՐ
Կ'խրատի գլխաւոր քաղաքներու մէջ

ԱՆԲԱՂԴԱՏԵԼԻ ՇՕՔՕԼԱ ԳԱՐՈՎ, ԳԼԱԶԱՈՒ

Կը ծախուի Բերա, ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐԻՉՆԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ մեծ վաճառատուներուն մէջ որոնք անուանի են իրենց ծախած առաջնակարգ ապրանքներուն համար, ՊՕՆ ՄԱՐՇԷ, ԲԱՌԲԻ

Ղալաթիա, անուշավաճառ Ս. ՄԻՇԱՅՈ. Հարամէի փողոց ՀԱՍԻՈԴԻՍ ԵՒ ՁՕՔԱՍ, Թէյի մթերանոց, ՔԱՖԷ ՏԻՒ ԺԷՆԻ, կամուրջին մօտ Պոլիս, Ց.Դ.ՃԳՆԱՒԱՐԵԱՆ ՈՐԴԻՔ մթերանոցին մէջ մաքսին մօտ —Անուշավաճառ Է. ՄԱՔՐԻ, կամուրջին մօտ, ՔԵԱԶԻՐ ՊԷՅԻ դեղի մթերանոցը, Եէնի Ճամի, Ալի ՖԱՒԻՔ. Գալաթա Բազար. ԱՆԹՕՆԻԱՏԻՍ Գօրծակալ, Է. ՏԷՔԱՌԷՍ, Անանիտամ խան, Գալիթ. Հիւսուս ճոխոյնն ծառաւ չրեներ մարդը 50—50

ՏՈՔԹ. Ա. ԵՈՐԿԻԱՏԷՍ

ՆՈՐԱԳՈՅՆ ՄԷԹՈՏՈՎ ԵՒ ԷԼԵԿՏՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՄԲ ԿԸ ԲՈՒԺԷ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐՆ ՈՒ ԳԱՂՏԱԿԱՆ ԱԽՏԸ

ՈՐՈՆՑ ՄԱՍՆԱԳԷՏՆ Է

Տօքթ. Ա. Եօրկիատէս որ գաղտիական տախտ և մարթի հիանգրութեանց հանրածանօթ մասնագէտ Տօքթ. Ֆաուռիէի օգնականը եղած է Բարիզի մէջ, այս տեսակ հիանգրութիւններէ առաջացողները բժշկական նորագոյն ու կատարելագործուած մեթոտներով կը բուժէ իր դարմանատան մէջ՝ Բերա Այնալըբրյը, չաքարլամա Լէքոնի վերնայարկը առաջին յարկի ազատքանը՝ ամէն օր կէսօրէն մինչև իրիկուն։

Մասնագէտ է մանաւանդ մազի յատուկ ամէն տեսակ հիանգրութեանց, եւրոպական վերջին դրութեամբ հիմնապէս կը բուժէ մազերու թափելը, գլխու թեփն ու հիլը։ Մորթային հիանդութիւն ունեցողները դիմեցէք Թ., Հինգշաբթի և Շաբաթ օրերը (Ը. Թ.) ժամը 6էն մինչև ութ կէսը դռնի։ 40—11

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԷՐԵԱՆ